

GAZETA LWOWSKA

Wychodzi codziennie o godzinie 8. po południu z wyjątkiem świąt i niedziel.
Numer pojedynczy kosztuje w miejscu 5 ct., pościąg 7 ct.
Biuro Redakcyi i Administracyi Ul. Czarneckiego 18.

Prenumerata z przesyłką pocztową wynosi rocznie 16 zł.; kwartalnie 4 zł., miesięcznie 1 zł. 35 ct.
W miejscu rocznie 12 zł., kwartalnie 3 zł., miesięcznie 1 zł.
Przewodnik naukowy i literacki, dodatek miesięczny do Gazy Lwowskiej, otrzymują cało i półroczni abonenci bezpłatnie, dwiuroczni zaś i miesięczni za dopłatą, pierwsi 75 ct. drugi 50 ct. — Przewodnik prenumerowany osobno kosztuje 4 ct.

Jednorazowe inseraty obliczają się po 7 ct. kilkorazowe po 6 ct. od miejsca jednego wiersza.
Listy należy frankować. Reklamacye otwarte wolno są od opłaty pocztowej.

Zaproszenie do przedpłaty.

Za Sierpień pocztą 1 zł. 35 ct., w miejscu 1 zł.

Na Gazetę z Przewodnikiem,

Za Sierpień pocztą 1 zł. 65 ct., w miejscu 1 zł. 30 ct.

CZĘŚĆ URZĘDOWA.

C. k. krajowa Rada szkolna zamianowała młodszą nauczycielkę szkoły etatowej żeńskiej w Stryju, Aurelię Utschik, rzeczywistą nauczycielką kierującą przy szkole etatowej żeńskiej w Mikołajowie; tymczasowego nauczyciela szkoły etatowej w Brzeżanach, Tomasza Błaszkiewicza, rzeczywistym nauczycielem młodszym szkoły filialnej w Brzeżanach (na przedmieściu zwanem Adamówką), a dotychczasowego nauczyciela w Hnileczu, Aleksandra Ludkiewicza rzeczywistym nauczycielem drugim szkoły etatowej w Przemyślanach.

CZĘŚĆ NIEURZĘDOWA.

Lwów, dnia 30. lipca.

Pomiędzy sprawami, nad którymi obradować będzie zjazd niemiecki na Morawie, zajmie prawdopodobnie jedno z pierwszych miejsc kwestya, jakimi środkami zapobiedz należy wzmagającej się lichwie. Korespondencye z Berna przemawiają za tem usilnie i przytaczają cały szereg jaskrawych faktów, z których okazuje się, że na Morawie istnieje tak jak w Galicji osobna kasta ludzi, żyjących i dorabiających się z lichwy wyuzdanej, doprowadzającej wieśniaków do ostatniej nędzy. Niecne to rzemiosło prowadzone jest tak zręcznie, że ofiara zbrodniczej chciwości zostanie podstępny sposobem wyzuta ze swojego mienia bez widocznego naruszenia granic, które podobnym operacyom wytyka kodex

karny. Rzecz dziwna, że ludność wiejska Morawy stojąca intelektualnie o tyle wyżej niż ludność galicyjska niemal z taką samą nieprzeornością wpada w zastawione sidła. Jeżeli zjazd niemiecki poruszy tę kwestyę i wynajdzie środek zaradczy bez wzywania do pomocy zastarzanych zasad ekonomicznych, to odda usługę całemu państwu. Jak się bowiem pokazuje, nadużycia lichwiarskie nie są plagą jedynie naszego kraju lecz pochłaniają ofiary także w wyżej rozwiniętych społeczeństwach innych krajów koronnych. Sejm galicyjski może sobie przypisać tę zasługę, że najpierw zwrócił uwagę na tę sprawę. Po nim sprawę lichwy podniósł sejm węgierski. W skutek wniosku postawionego w Izbie rząd badał dość ściśle ten przedmiot i w swoim czasie dziennikarstwo węgierskie zwracało nań pilną uwagę. Jednakże w obec przesilenia skarbowego i powszechnych wyborów sprawa ta musiała zejść na drugorzędne stanowisko i dotąd nie została powzięta stanowcza decyzja.

W Węgrzech zaczyna przeważać opinia, że reforma administracyjna najlepiej zostanie dokonana w takim razie, jeżeli organa kompetentne do decyzji nie wezmą pod rozwagę naraz wszystkich kwestyi objętych ogólną nazwą tej reformy, lecz zająć się będą po kolei w miarę nagłości. Obecnie już dwie takie kwestye są w toku. Polityca stołeczna zostanie przekształconą przed rozwiązaniem wielkiej kwestyi, w jakim stosunku zostawać ma autonomia państwowych. Ogólną reformą systemu podatkowego i całego gospodarstwa państwowego wyprzedzi reforma manipulacji podatkowej. Pokazało się bowiem, że ociężałość aparatu manipulacyjnego przy poborze podatków najwięcej przyczynia się do wzrostu zaległości podatkowych. Rząd nie objawił jeszcze swojej opinii w tej sprawie ale w tym duchu przemawiają organa uważane za wyraz jego inspiracyi.

Poważnienie Francji z Włochami jest upragnionem od dawna celem kilku stronnictw. Dąży do tego potężne stronnictwo niemieckie, mające ciągle na

oku przyszlą wojnę odwetową, a wspiera je ministerstwo włoskie, które w skutek walki kościelno politycznej niema zresztą nic wspólnego z Niemcami. Stronnictwem tem są ultramontanie włoscy, którzy ludzą się nadzieją, że zerwanie węzłów przyjaźni między Włochami a Francją, wyjdzie na korzyść ich sprawy i Stolicy Apostolskiej a Niemcom nic nie pomoże. Włochom ujdzie taka krótkowidząca polityka, ale to dziwna, że i we Francji znaleźć można wielu zwolenników tej myśli. Są to ludzie bardzo wpływowi i przejęci najgorętszym patryotyzmem, ale przytem marzyciele polityczni mniemający, że samą ideą można powstrzymać lawinę współczesnych wypadków dziejowych. Mimo tej nienaturalnej i dziwnej harmonii, zagrażającej z trzech stron dobrym stosunkom pomiędzy Włochami a Francją, rządy w Rzymie i Wersalu postępują całkiem odmienną drogą. Minghetti nieraz już naraził się na przykre wyrzuty ze strony Niemiec, odmówił niejednej usilnej prośbie niemieckiej, a nie dał się zachwiać w swojej przyjaźni dla Francji polityce. Rząd francuski jest równie wytrwałym w wzmacnianiu węzłów przyjaźni z Włochami. Jeżeli Thiers, osobisty przeciwnik Włoch zjednoczonych, potrafił siłą własnej abnegacyi politycznej uspokoić Francuzów w chwili, gdy oni bolejąc nad okazaniami klęskami, obsypywali Włochów wyrzutami czarnej niewdzięczności. to marszałek Mac-Mahon, książę Magenty, pewnie ani na krok nie odstąpi od raz wytkniętego kierunku i pracować będzie ciągle nad przymierzem pomiędzy dwoma spokrewnionymi narodami. Dotąd uwagi te zakrawają na prostą kombinację, ale możemy przytoczyć fakta wymownie dowodzące, że stosunek Francji do Włoch nie pozostawia nic do życzenia. Jeżeli reprezentant dyplomacyi pewnego kraju pozostaje na swoim stanowisku mimo dokonanej w jego obecności zmiany rządu, to wyniku ztąd, że ta zmiana nie wpłynęła bynajmniej na stosunki międzynarodowe. Nigra był posłem włoskim w Paryżu za czasów Napoleona III. i jest nim dotąd. Gdyby rząd włoski zobo-

jętniał dla Francji, nie pozostawiłby w Wersalu osobistego przyjaciela Napoleona III., co więcej znanego przyjaciela narodu francuskiego. Francuskie poselstwo w Rzymie doznawało częstych zmian, ale ostatecznie nigdy nie wysłano tam z Wersalu dyplomaty zasadniczo niechętnego jedności włoskiej. Dzisiejszy zaś reprezentat Francji w Rzymie markiz Noailles jest, rzecz można, dla Włochów tem czem Nigra dla Francuzów. W tej chwili przyjaźne stosunki pomiędzy Włochami a Francją objawiają się nawet na polu interesów materialnych a więc w kwestyi, w której według maksymy niemieckiej ustaje wszelka dobroduszość. W rokowaniach o nowy traktat handlowy pomiędzy Francją a Włochami i o kilka w zawieszeniu pozostawionych kwestyj handlowych, Włosi zyskują od rządu francuskiego także koncesye, o jakich nie marzyły za czasów Napoleona III. Za to odwzajemniają się oni koncesyami ze swojej strony, o które daremnie upominał się i prosił ostatni cesarz Francuzów. Wreszcie nie pominiemy najświeższego dowodu, jak troskliwie dbają obie strony o utrzymanie stosunków przyjaźni. Gdy niedawno uniform oficera francuskiego na bruku rzymskim skłonił garstkę gapiów do niezrozumiałej i niedorzecznej demonstracyi a niechętnie Francji dzienniki nadały tej scenie ulicznej znaczenie ważnego wypadku politycznego, ambasador francuski przy stolicy Apostolskiej i poseł francuski przy dworze królewskim najpierw pospieszili z uspakajającym wyjaśnieniem całego zdarzenia, wiedząc, że tem wyprzedzą tylko szczerą intencję rządu włoskiego.

Za kilka dni rozjadą się na długi urlop członkowie wersalskiego Zgromadzenia narodowego. Wszystkie stronnictwa rozchodzą się z zadowoleniem, bo wszystkie tłumaczą ostatnie wypadki na własną korzyść. Republikanie są pełni otuchy, że jeszcze w tym roku Zgromadzenie narodowe skończy burzliwy swój żywot, a monarchiści mają silną nadzieję, że ostatnie wypadki pokrzyżowały plany republikańskie. Bonapartyści obliczają się ściśle z rezultatami ostatniej sesyi i przychodzą do prze-

KOBIETA W OBEC EKONOMII SPOŁECZNEJ

Die Frau auf dem Gebiete der Nationalökonomie von dr. Lorenz Stein. — Stuttgart 1875.

III.

Kto zasmakował w życiu domowem, na być musiał niezawodnie przekonania, że cała przyjemność takiego życia niezawisła ani od obfitości ani od piękności lub bogactwa potrzebnych przedmiotów, lecz od tego, czy przewodzi im porządek i ład praktyczny, czy całość przedstawia harmonię i porządek.

W tem zadaniu mężczyzna nigdy nie zastąpi kobiety. Może pedantyzmem doprowadzić do pewnego ładu, ale zawsze brakuje w domu harmonii i tego uroku, który zawsze przynosi z sobą gospodarstwo kobiety. Na wielu drobnostkach, które z osobna nic nie znaczą, ale w całości zmieniają fizyognomię domu, przyznać można z łatwością, czy ręka kobieca czuwa nad porządkiem domowym.

Gdyby ostatecznym celem tego porządku domowego była tylko wygoda, zasługa kobiety nie miałaby tak wielkiego znaczenia. Lecz nie zapominajmy o jego powolnym ale ciągłym wpływie, bo to jest faktem, że kto się przywiąże do porządku domowego, stara się także o wprowadzenie ładu wrozkładzie czasy i pracy, a wiadomo, jak ważnym czynnikiem gospodarczym jest taki rozkład ściśle przestrzegany.

Jest w urzędzeniu domowem jeszcze jedna siła nieprzyjazna, której poddać mo-

że tylko powolna i wytrwała praca kobieca. W każdym przedmiocie, który wyszedł z pod twórczej ręki ludzkiej tkwi niewidzialna siła zniszczenia, która porusza każdy atom i w krótszym lub dłuższym czasie niszczy przedmiot, jeżeli wcześniej nie oprze się temu przezorność i siła ludzka. Drobną skazą zmienia się w kilku dniach na szczerb, maleńka szpara rośnie w krótkim czasie do rozmiarów uniemożliwiających naprawę, nieznaczną plamą, która dość jeszcze łatwo mogła być usunięta, za kilka dni wpija się tak głęboko i szeroko, że cały przedmiot staje się nieużytecznym.

Mężczyzna zwraca na takie rzeczy dopiero wtedy swoją uwagę, gdy zły występuje na jaw tak widocznie, że zarządzić mu niepodobna, gdy przedmiot zniszczony musi być zastąpiony nowym. Tylko niezmordowana zapobiegliwość gospodyni, tylko jej wrodzony zmysł do porządku i czystości domowej, spostrzega wcześniej owe skazy a razem ocala przedmiot nakrótszy lub dłuższy czas od grożącego zniszczenia. Faktem jest, że każda rzecz przeznaczona do użytku codziennego wytrzyma zamiast dziewięć dni, dziesięć dni, zamiast dziewięć lat, dziesięć lat, jeżeli będzie utrzymywana w porządku i czystości, jeżeli ktoś czuwając nad nią wcześniej, usunie spostrzeżone uszkodzenia.

Uwaga ta zdaje się być bardzo drobnostkową, ale nie zapominajmy, że mowa tu o kobiecie w obec całego społeczeństwa. Autor oblicza, że Austrya posiada co najmniej 6 milionów rodzin. Jeżeli tedy w każdej rodzinie pani domu dopełnia swoich obowiązków, można śmiało przypuścić, że w sposób powyżej wskazany może corocznie przynajmniej o 5 złotych zmniejszyć wydatki potrzebne na urządzenie domu. Społeczeń-

stwo zatem zyskuje rocznie co najmniej 30 milionów dzięki zapobiegliwości i czujności kobiety. A ilu niepotrzebnym wydatkom zapobiegnie gospodarność kobiety w owych codziennych rachunkach potrzeb domu! Weźmiemy znowu najniższą kwotę, to jest taką jak powyżej — a obaczmy, że kobieta zapobiega niepotrzebnemu wydaniu 60 milionów.

Ażeby ów rachunek nie wydał się nieprawdopodobnym, dr. Stein popiera cyfry bardzo praktycznymi przykładami. Przypuśćmy, mówi, że 6 milionów kobiet w Austrii posiada tylko 20 milionów koszul t. j. 80 milionów łokci płótna. Jeżeli łokieć płótna kosztuje 33 $\frac{1}{2}$ centów, to wartość wszystkich koszul wyniesie 277 milionów złotych. Przypuśćmy dalej, że trwałość koszuli starannie i dobrze naprawianej jest o 100% większą, to igła i nitka w ręku kobiety oszczędza z matematyczną pewnością na samych koszulach rocznie 2.700.000 zł. Doliczmy do tego podobną oszczędność na innych rzeczach tego rodzaju, a okaże się, że cyfra oszczędności powyżej wskazana była raczej za niską.

Zaglądnijmy na chwilę do drugiej gałęzi zajęcia domowego kobiety, do kuchni. Żadnemu mężczyźnie na myśl nie przyjdzie zastanowić się nad tem, jak wielką wartość ekonomiczną przedstawia owa lekceważona a często nawet wysmiewana troskliwość kobiety o to, ażeby w wiktuałach nie została przekroczona najściślejsza granica rzeczywistej potrzeby. Kilka zbytecznych kawałków mięsa, masła lub cukru, kilka ziemiaków ponad rzeczywistą potrzebę, — to przecież taka drobnostka, to wyniesie w jednym dniu przy śniadaniu, obiedzie i wieczery najwięcej 10 centów!

Dobrze, ale pamiętajmy, że jeżeli tak

sobie powie sześć milionów gospodyń w Austrii, to społeczeństwo tracić będzie dziennie 600.000 zł. a jeżeli sześć milionów kobiet postąpi sobie przeciwnie to społeczeństwo oszczędza z każdym dniem 600.000 złotych!

Na tej codziennej wytrwałej walce z niepotrzebnymi wydatkami, chociażby one wydawały się największą drobnostką, polega prawdziwa i ostateczna podstawa dobrobytu społecznego. Autor obawia się, ażeby mu czytelniczki nie wzięły tego za złe, że rozprawia o kobiecie w sposób bardzo prozaiczny, że nadto ciekawie zagląda do kuchni. Ale pociesza go to przekonanie, że ani miłośnicy ani szacunkowi dla kobiet nie stanie się najmniejsza krzywda, jeżeli się światu dowiedzie, że są nam nie tylko nieskończenie drogie lecz mają także dla społeczeństwa wartość wielu milionów wysoko oprocentowanych.

Ażeby jednak powetować czytelniczkom znużenie, jakie im sprawiły powyższe cyfry i rachunki, autor powraca jeszcze w osobnym rozdziale swojej pracy do najponętniejszej strony powołania kobiety, do kobiety jako przedstawicielki piękna i harmonii w życiu codziennem, jako twórczyni tych niewysłownych rozkoszy, których każdy doznaje w spokojnem pożyciu domowem.

Wracając na to stanowisko tylko z lekka w poprzednich rozdziałach dotknięte, autor odzyskuje polet osłabiony nieco cyframi i rachunkami. „Dziwna to rzecz, mówi autor, że dopiero motyl jest pięknym a nie gasienica, że ptak jest pięknym a nie jajo. Ale jeszcze dziwniejsza — a może to na jedno wychodzi? — że nigdy praca nie jest piękną, lecz dopiero gotowy jej produkt. Mogę w pracy zmierzać do piękna, ale do-

konania, że utratę jednego mandatu Buffet powetował im sownie znaną mową przeciw republikanom. Jeżeli sesja ma być zamkniętą, i wszystkie stronnictwa rozchodzą się z zadowoleniem, to zdawałoby się, że nastąpi teraz spokój a przynajmniej zawieszenie broni pomiędzy stronami, walczącymi o panowanie nad Francją. Ale rzecz się ma całkiem przeciwnie. Od chwili, gdy Zgromadzenie narodowe powołane zostało do kierowania losami państwa, zamknięcie sesji choćby na czas krótki bywa zawsze tylko hasłem do przeniesienia walki stronnictw na pole daleko rozleglejsze i wdzieczniejsze. Zwłaszcza dwa stronnictwa pracują nad tem usilnie, ażeby umysły nigdy się nie uspokoiły. Bonapartystom i republikanom przypisac należy, że we Francji puls życia publicznego bije zawsze w sposób gorączkowy. Pierwsi doprowadzili do mistrzostwa skrytą, powolną a wytrwałą agitacją, drudzy zaś starają się opanować ogół za pomocą politycznych bankietów, mów rozgrzewających i demonstracyjnych obchodów różnych uroczystości. Obecnie w przededniu wyborów powszechnych przemawia więcej niż kiedykolwiek powodów za przestrzeganiem dotychczasowej taktyki. Zbliżające się ferye parlamentarne będą tedy właściwie wstępem do wielkiej agitacji wyborczej.

Dziennik Polski otrzymał z prezydium c. k. sądu apelacyjnego pismo następujące:

L. 5913 pr.

Czasopismo *Dziennik Polski* umieściło w numerze 163. z dnia 20. Lipca b. r. artykuł tej treści, że p. minister sprawiedliwości na podniesione przez jednego z adwokatów wiedeńskich przeciw sądom galicyjskim zarzuty, odnoszące się do pewnej sprawy karnej przeciw kilku oszustom, znanym jako plaga ludu, widział się z przekroczeniem zakresu swej władzy spowodowanym, pociągnąć sądy do odpowiedzialności.

Z powodu tego artykułu wzywam szanowną redakcję na podstawie artykułu II. ustawy z dnia 15. Października 1868 nr. 142 do umieszczenia na czele dziennika swego następującego sprostowania:

Artykuł powyższy odnosi się oczywiście do wniesionej w ministerstwie podania adwokata dr. Oswalda Hönigsmanna i Heny Fränkel o przedsięwzięcie zaradczych kroków przeciw nieprawidłowemu niby postępowaniu sędziego śledczego w sprawie Mendla Fränkla o oszustwo obwinionego, tudzież do reskryptów ministerjalnych z dnia 2. i 30. Maja i 12. Lipca b. r. L. 7140, 7275 i 8285 c. k. sądowni krajowemu wyższemu nadesłanych.

Otóż wedle treści tych reskryptów przedstawiają się podniesione przeciw c. k. ministerstwu zarzuty w zupełności jako bez-

podstawne, podaniem bowiem p. Hönigsmanna i Fränklej, obwiniono sędziego śledczego i dotyczący sąd o rozliczne nadużycia przy prowadzeniu tej sprawy, mianowicie: że przyaresztowanie M. Fränkla przedłuża się bezprawnie, że mu warowania swych praw i obrony wzbroniono, że w areszcie bez powodu różnych doznaje przykrości i t. d., i t. d., a zażalenie do odstąpiło c. k. ministerstwo sprawiedliwości reskryptem z dnia 2 Maja b. r. L. 7140 c. k. sądowni krajowemu wyższemu w moc §. 42., ustawy z dnia 21. Maja 1868 l. 46 i w poczuciu obowiązku dozoru podwładnych sądów do odpowiedniego załatwienia i do sprawozdania o stanie tej sprawy.

C. k. sąd krajowy wyższy przekonawszy się o niesłuszności tej przesadzonej i złośliwej skargi przedstawił stan rzeczy c. k. ministerstwu sprawiedliwości, a sprawozdanie to przyjęło ministerstwo reskryptem z dnia 12. Lipca b. r. L. 8285 do wiadomości i pozostawiło c. k. sądowni wyższemu załatwienie tego zażalenia we własnym zakresie.

Tak tedy okazuje się ze skreślonego na podstawie aktów stanu rzeczy, że twierdzenie w powyższym artykule przytoczone, jakoby p. minister sprawiedliwości z powodu tego zażalenia przekraczając zakres swej władzy, sądy do odpowiedzialności pociągnąć miał, zupełnie z prawdą się mija, tudzież, że i dalszym uwagom o wywieraniu wpływu na sądy przez ministerstwo, o paraliżowaniu śledztwa, o poniżaniu sądów do narzędzi mściwego ścigania partii politycznych i t. d. wszelkiej brakuje podstawy.

Lwów 28. Lipca 1875.

Schenk.

Przegląd polityczny.

Austria-Węgry. Z Berna morawskiego pisze pewien fabrykant do *Neue fr. Presse*, że doniesienia o niemilem położeniu fabrykantów berneńskich należy o tyle sprostować, iż fabrykanci nie są bynajmniej przez zmwę robotników w położeniu przysomowem i nie muszą poddać się stawianym warunkom. Fabrykanci nie próżnowali podczas tych pięciu tygodni w ciągu których trwała zmwowa, ale puscili w ruch w miejscowościach położonych około Berna około 2000 warsztatów, z których dostają tanie wyroby. W samym Bernie zastanawiają się fabrykanci na seryo nad tem, jakimby sposobem można zastąpić pracę ręczną maszynami. Obecnie zamówiono już 250 mechanicznych warsztatów. Dwieście takich maszyn zamówiono w saskiej fabryce Ludwika Schönherr'a w Chemnitz a 50 w berneńskiej fabryce Branda i Lhuillera. Fabryka Redlicha zamówiła 40. Bochnera 20, Engla & Compagnie 25, Hlawki 20, Bauera 25, Fischla 10, Beera 25, Friedla 10, Sameka 10, Schüllera i Synów 10, Strakoscha Rudolfa 20, Strakoscha i Neuenbergera 10 warsztatów mechanicznych. Chociaż jest jeszcze wiele niezadowolonych, to jednakowoż

można zmwę uważać za skończoną; roztropniejsi robotnicy powrócili do pracy po większej części za miernem podwyższeniem płacy.

W ostatnich czasach — pisze *Presse* — zapewniano niejednokrotnie, że z tych członków austriackiego episkopatu, którzy stoją na stanowisku opozycyjnem w obec konstytucji, arcybiskup olomuniecki zmieni swe przekonanie polityczne i porzuci stanowisko opozycyjne. I w istocie, nastąpił cały szereg faktów, który potwierdzał zwrot w przekonaniu politycznem hr. Fürstenberga. Przedewszystkiem tłumaczono sobie w ten sposób udział ks. arcybiskupa w obradach sejmiku morawskiego. Niedawno puszczono w obieg kurendę dycecyjalną wzywającą duchowieństwo do brania udziału w czynnościach miejscowych rad szkolnych tudzież do wnoszenia prośb o zapomogi z funduszy państwowych. Doniosłość tej kurendy pojmie każdy, kto ma w pamięci, iż w roku zeszłym zakazywano duchowieństwu dycecyji olomunieckiej ubiegać się o subwencję z funduszy państwowych i kto nie zapomni, jak silnym był ten opór przeciw nowym władzom szkolnym.

Wszystkie dzienniki wiedeńskie są zachwycone wystąpieniem nowomianowanego biskupa Lublańskiego ks. Pogaczara w obec szkół krańskich, tudzież odpowiedzią ks. biskupa na przemówienie powitalne deputacji krańskiego wydziału krajowego. Deputacji tej odpowiedział dr. Pogaczar, że zadaniem duchowieństwa jest głoszenie ewangelii, która jest zwiastunką pokoju, i że starać się będzie o to, ażeby duchowieństwo prawdy tej nigdy nie spuszczało z oczu i utrzymywało pokój pomiędzy wszystkimi mieszkańcami kraju. To przemówienie ks. biskupa — pisze *Presse* — jest o tyle charakterystycznym, iż było skierowane do klerykalno-narodowego wydziału krajowego, który zachowaniem swoim przyczynił się niemało do zakłócenia spokoju w kraju. Charakterystyczną nazywają dzienniki wiedeńskie także i tę okoliczność, że ks. biskup mianował deputowanego do Rady państwa, dr. Razlaga, dyrektorem dóbr biskupskich.

W sobotę odbyła się w Budapeszcie Rada ministrów, na której w porozumieniu z banem zastanawiano się nad królewskim reskryptem, którym sejm kroacki w d. 24. sierpnia ma być zagajony. Reskrypt ten będzie wystosowany do bana i będzie przez niego odczytany. Pomiędzy innemi wzywać będzie ow reskrypt sejm kroacki, ażeby bezzwłocznie wybrał deputowanych do sejmiku węgierskiego. W niedzielę odbyła się znowu rada ministrów, na której zastanawiano się nad budżetem, zestawionym w ministerstwie skarbu na podstawie wniosków pojedynczych ministerstw. Rozprawy nad budżetem zajmą kilka posiedzeń. Mowa tronowa, pisze *Hon.*, ułożoną zostanie dopiero po załatwieniu budżetu.

Niemcy. *Provincial Corresp.* rozbiiera najświeższy zwrot w zachowaniu się biskupów, i mówi, że sięga on daleko po za ustawę o majątku kościelnym. Pierwszy to raz biskupi faktycznie porzucili zasadę, że kościół nie powinien przyjąć z pomocą wykonaniu ustaw jednostronnie przez państwo wydanych w sprawach kościelnych. Nadzieja rządu, że biskupi uznają, iż sumienie nakazuje im zaniechać oporu wstrząsającego kościołem, spełniła się bezwarunkowo.

Pfälzer Ztg. zestawia liczbę mieszkańców tych okręgów wyborczych, które wybrały deputowanych patryotów z okręgami, w których zwyciężyli kandydaci liberalni. Z zestawienia tego okazuje się, że 79 patryotycznych deputowanych reprezentują 2,539,175 dusz, a 77 liberalów 2,322,851 dusz. A zatem mówi rzeczony dziennik, dyferencja blisko 217,000 dusz reprezentowaną jest tylko przez dwóch deputowanych, gdy powinna ich mieć siedmiu, ponieważ w Bawarii jeden deputowany wypada przeciętnie na 51,500 dusz. Innemi słowy: patryotycznym okręgiem wyborczym dano o 5 deputowanych mniej niż im się należało. Patryotyczna większość parlamentarna zechce zapewne naprawić ten błąd, dodaje *Vaterland* wiedeński, mając oczywiście na myśli unieważnienie pięciu wyborów liberalnych.

Kreuzztg. umieszcza pod napisem „Lasker, Bamberger, Oppenheim“ nową serię artykułów ekonomicznych, będącą niejako ciągiem dalszym sensacyjnych artykułów pod napisem: „Era Bleichröder-Bismarck“ W nowej tej serii usiłuje autor wykazać, że trzej w napisie wymienieni żydzi inaugurowali w parlamencie i kierowali nowem ustawodawstwem ekonomicznem Niemiec i Prus. W pierwszych dwóch artykułach prowadzi autor dowód, że znane wystąpienie Laskera przeciw „gründerom“ Wagenerowi i księciu Putbus było właściwie potępieniem stronnictwa narodowo-liberalnego, gdyż wspomniani „gründery“ czy-

nili właściwie tylko to, co uchwalone przez narodowców liberalnych ustawy o akcyach przepisują. Autorem tych sensacyjnych artykułów ma być dr. Perrot z Rostocka, autor wielu dzieł treści ekonomicznej.

Biskup paderborski Martin otrzymał pozwolenie wyjazdu do kąpiel pod warunkiem jednak, aby miejsce kąpielowe oddalone było co najmniej 20 mil od granicy dycecyji.

Jak donosi *Südd. Presse*, rząd bawarski kazał sobie przedłożyć przez ordynaryaty wszystkich dycecyj listy pasterskie wydane z powodu wyborów.

Wyrok najwyższego trybunału wydany w sprawie przymuszenia redaktorów *Frankf. Ztg.* do złożenia zeznań, odrzuca skargę zanesioną w dwóch przypadkach i nakazuje redaktorom poczynić zeznania do piątku w południe pod zagrożeniem bezzwłocznego uwięzienia.

Francja. O sytuacji politycznej zamieszcza John Lemoine w *Journ. d. Déb.* następujący artykuł: „Nie możemy pojąć, jak może rząd, który nie rządzi przemocą, lecz składa się z mężów, dążących do zgody i uśmierzenia namietności, jak może rząd taki dopuszczać, ażeby w kraju rozwijały się dwie potęgi, dwie niejako organizujące się armie, które czekają tylko chwili, ażeby na się uderzyć. Jesteśmy przekonani, że każdy dzień, który wśród takich stosunków upływa, przynosi coraz więcej szkody porządkowi publicznemu i że wybory odbędą się tem gwałtowniej i niespokojniej, im dłuższy termin tych wyborów będzie zwlekany. Jasną jest rzeczą, że stan prowizoryczny, w którym żyjemy, sprzyja niezmiernie tendencyom rewolucyjnym wszystkim stronnictwom bez wyjątku. Jak może minister sprawiedliwości twierdzić, że ustawy konstytucyjne mają moc obowiązującą, że stały się ustawami kraju, jeżeli konstytucja ta bywa ciągle kwestionowana? Czy nie widzi każdy, że rząd, który się nazywa republiką, musi otrzymać sankcję przez wybory powszechne, jeśli ma spocząć na trwałych podstawach. Nie można zaprzeczyć, że republika powstała tylko z niemocy Izby utworzenia innej formy rządu, nie można więc żądać od tych, którzy z całą odrazą do dzieła tego dłoń swą przyłożyli, ażeby pomagali prowadzić dalej to dzieło. Łatwo daje się pojąć niechęć, z jaką monarchiści ustępują z zajmowanego stanowiska; do nich można zastoso-ować słowa, wyrzeczone, gdy budżet francuski przekroczył po raz pierwszy miliard franków: „Uchylcie głowy przed szczęśliwymi wybrzeźmi miliardów; nie ujrzyście ich bowiem więcej!“

Przez dwa lata trwała niezgoda w łonie stronnictwa monarchicznego, a skutek tego był taki, iż stronnictwo to było bezsilnem. Przez ten czas uchodziły dnie temu stronnictwu na nieustannych wzajemnych rekryminacjach. Następnie pogodziły się frakcje monarchiczne między sobą i był czas, kiedy monarchia była tak dobrze jak przywróconą. Lecz tym razem sam król zburzył mozolne dzieło swojego stronnictwa. Czegoż więc mogą monarchiści spodziewać się po dzisiejszym Zgromadzeniu narodowem? Niczego! Przy i za pomocą tego Zgromadzenia uczynili monarchiści wszystko, co było możliwem, gdyż przywrócili byli nawet monarchię. Przeszkoda zaszła nie z wewnątrz lecz z zewnątrz. Takich eksperymetów nie można często odnawiać.

Każdy niespodziewany i nieprzewidywany wypadek nie może już zająć na korzyść monarchii i dla tego pozwalamy sobie wypowiedzieć nasze zapatrywanie: że Zgromadzenie narodowe z roku 1871 dobiegło już kresu swego chwalebego i zaszczytnego żywota. Wyrzekło ono już ostatnie swe słowo i dla tego powtarzamy tylko axiomat utrzymując, że przyjęcie nowej konstytucji stało się dziś nieuniknioną koniecznością. Fakt jest niezaprzeczony, że Zgromadzenie narodowe utraciło twórczą siłę, dla tego im rychlej zostanie rozwiązane, tem korzystniej będzie to dla kraju.

Minister spraw wewnętrznych Buffet był d. 26. l. b. na posiedzeniu komisji inicjatywy, gdzie sprzeciwiał się stanowczemu zniesieniu stanu obłączenia. Departamenty nie żądają tego wcale, co nikogo nie powinno dziwić, gdyż rząd w nader nielicznych wypadkach korzystał z przysługującego sobie prawa. Buffet zakończył swą przemowę oświadczeniem, że chociaż nie ma zamiaru rozciągnąć stanu obłączenia na całą Francję, jednak w danych warunkach nie może się zgodzić na zniesienie onego w tych departamentach, w których poprzednie rządy stan ten zaprowadziły. Oświadczenie to Buffeta wywołało wielkie niezadowolenie w kołach lewicy, gdzie utrzymują, że nawet po zamachu stanu nie byłby się żaden minister odważył coś podobnego głosić przed komisją parlamentarną.

Z Paryża donoszą, że ks. Decazes miał 26. b. m. bardzo długą konferencję

póki tylko mierzę, nie osiągam jeszcze piękna. Ztąd wynika, że nie mogę używać piękna i przyjemności w chwili, gdy pracuję. Piękno potrzebuje zawsze silnej podstawy, a taką podstawą jest spokój po skończonej pracy. Spokojem zaś dla człowieka jest dom. Jest on przybytkiem nie tego co posiadamy, lecz przyjemności, jakich użyć pragniemy z posiadanych dóbr. Dopiero takie użycie dóbr jest słuszną nagrodą za pracę.

Chwila wypoczynku w kole rodzinnym, w zaciszu domowym, jest najśłodszą nagrodą za całodzienną pracę. Kto po całodziennym dniu nie otrzyma tej nagrody, zazdrości maszynie, która wprawdzie nie ma żadnych rozrywek, ale ich i nie pragnie. Dla takiego człowieka życie jest ciąglą próżnią, jedna godzina wlecz się leniwie za drugą, a dzień kończy się tylko dla tego, ażeby zrobić miejsce swojemu następcy, równie nudnemu i uciążliwemu. Dla człowieka w takim położeniu poranek jest tylko początkiem, po południe środkiem a wieczór końcem roboty. Dzień pochłania go całkowicie, a ujęt z niego dla siebie ani jednej chwili nie może. Dla tego więc człowiek pracujący potrzebuje chwili i miejsca stosownego do wypoczynku, któryby go pokrzepił fizycznie i odświeżył umysłowo. Taki wypocinek znaleźć może tylko w domu. Przed progiem domowym jest on niewolnikiem pracy i zajęć, za progiem czeka go spokojne życie domowe z całym swym szeregiem rozkoszy. A czyż można sobie wystawić życie domowe bez kobiety, czuwającej nieustannie nad porządkiem i potrzebami, odgadującej życzenia mężczyzny, opromieniającej prozai- czny tryb domowego życia swoim delikatnem poczuciem piękną i harmonii, wlewa-

jącej ciepło w martwy tok codziennych ob- jawów życia i gospodarstwa domowego?.

Dr. Stein widzi w tym stosunku całkiem słuszną wielką podstawę dobra społecznego, moralną dźwignię ładu społecznego. Tem tylko wytłumaczyć można tajemnicę, dlaczego w domu dwa serca połączone są z sobą tak ścisłym nierozrwalnym węzłem, chociaż bardzo często braknie pospolicie wymaganych warunków przywiązania t. j. piękności, bogactwa i młodości. Kobieta staje się panią domu i serca swojego męża dla tego, że nie tylko go kocha, lecz że go także rozumie i na każdym kroku odgaduje jego życzenia. Ani wartość ani obfitość lecz harmonia tego, co mężczyzna w domu z rąk kobiety otrzymuje, z jego cichemi często niejasnemi życzeniami, nadaje pożytku domowemu taki urok i siłę.

Kończąc na tem, autor oświadcza, że byłby szczęśliwym, jeżeliby swą pracą niewyczerpującą przedmiotowi zwrócił uwagę na jego olbrzymie znaczenie i zachęcił innych do głębszych rozważań. Ale jest jeszcze jedna kwestya nieporuszona w tej rozprawie a zostająca z nią w ścisłym związku t. j. stanowisko kobiety na polu społecznem. Jeżeli na polu ekonomii społecznej kobieta należy do mężczyzny, to na polu kwestyi socyalnej należy ona do ludzkości. Autor nie przyrzekł, że kiedyś zajmie się także i tą kwestją, ale zachęcony krytyką niniejszej rozprawy i przyjęciem, jakie ona znalazła u czytającej publiczności, może zwrócić się na pole, na którem z dokładnością uczonego umie łączyć niezwykłą łatwość popularyzowania pojęć i obrazowego przedstawienia rzeczy.

B. E.

z pełnomocnikiem tureckim w sprawie powstania w Hercegowinie.

— Dziennik urzędowy ogłasza ustawę o wolności nauczania na uniwersytetach. Dzienniki katolickie przyjmują fakt ten z uznaniem wzywając katolików, ażeby nie zaniedbywali ani jednej chwili, i starali się jak najprędzej natchnąć uniwersytety francuskie nowym duchem ożywcym.

Anglia. Burzliwa scena wywołana gwałtownym wystąpieniem Plimsolla w angielskiej Izbie gmin sprawiła w całym kraju głębokie wrażenie. Prasa gani wprawdzie wykroczenie Plimsolla przeciw formom parlamentarnym, lecz czyni to w sposób bardzo łagodny, natomiast postępowanie rządu, który dla mniej ważnej a wcale nie nagłej ustawy o dzierżawach cofnął z porządku dziennego tak piękny bill marynarski, deżnaje w prasie bardzo ostrej i surowej krytyki. W pierwszej chwili, mówi *Saturday Review*, burzliwe zajście w Izbie było pomysłem dla rządu, odwróciło bowiem uwagę parlamentu od billu marynarskiego. Ale niepodobna, by patos tej sceny nie poruszył kraju do głębi. Cień Plimsolla padnie między narod a rząd, gdy przy końcu sessyi p. Disraeli wyliczać będzie szereg swych zdobyczy ustawodawczych. Nieraz mówiono, że każdy rząd wcześniej lub później upadać zwykł pod ciężarem własnych swych błędów; owóż ministerstwo popełniło właśnie jeden z takich rażących błędów, które podkopują powoli zaufanie narodu do rządów, będących u steru.

Z wielu miast angielskich nadchodzą już doniesienia o mityngach, odbytych na cześć Plimsolla i sprawy przez niego broniącej. Liga robotników w Bostonie uchwaliła zaraz nazajutrz popamiętnem posiedzeniu wotum zaufania i sympaty dla Plimsolla a nagany dla rządu. Burmistrz z Birmingham ulegając powszechnemu życzeniu zwołał na przyszłą środę mityng, który uchwalić ma wotum sympaty dla usiłowań Plimsolla, a oraz ubolewanie nad zachowaniem się rządu. Rząd zresztą stara się sam naprawić błąd popełniony, zapowiedział bowiem na przyszły wtorek przedłożenie projektu ustawy upoważniającej do zatrzymania w portach statków, niezdalnych do żeglugi.

Podajemy protest złożony przez Plimsolla na stole prezydenta Izby na burzliwym owem posiedzeniu:

„W imieniu Boga protestuję przeciw dalszej zwłoce w załatwieniu ustawy marynarskiej. Przedłożenie samo jest tylko iluzorycznym i pozornym środkiem zaradczym, ale Izba gmin posiada dość ludzkości i znajomości rzeczy, aby przedłożenie to przetransformować na użyteczną ustawę. W tej chwili znajduje się na morzu 2654 statków, które przebiegły cały regestr klas od góry do dołu, a jednak właściciele, kapitanowie, oficerowie i właściciele frachtu na tych statkach mają prawo bez nakazu aresztowania wtrącić do więzienia marynarzy, którzy w dobrej wierze przyjęli służbę na statkach tego rodzaju i dopiero po niewczasie przychodzą do poznania, że zostaje im tylko wybór między więzieniem albo śmiercią w głębinach morskich. Oskarżam rząd że świadomie czy nieświadomie tu w Izbie i po za Izbą podaje rękę mordercom morskim, zabezpieczając nadal trwanie dzisiejszego morderczego systemu. Ludzkość wymaga, aby zbudować okręty były niszczone albo naprawiane, aby okręty nie były zbyt obciążone i t.p. Takie ładowanie na pokładzie należałoby zakazać raz na zawsze. Przedłożenie rządowe nie zawiera żadnego postanowienia co do tych punktów. Obstrza ono tylko kary dla tych nieszczęśliwych współtowarzyszów naszych, których konieczność wypędza na morze. Chcę zedrzyć maskę tym łotrów, którzy zasiadają tu w Izbie jako godni reprezentanci liczniejszych, lecz wcale nie gorszych od siebie łotrów zewnątrz Izby, i domagam się w imieniu ludności, aby przedłożenie to natychmiast wziętem było pod obrady, gdyż po załatwieniu ustawy o dzierżawach wielka liczba reprezentantów wiejskich okręgów wydalą się ze stolicy, a właśnie ci członkowie Izby poparliby jak jeden mąż sprawę słuszną i miłosierdzia, brak ich zaś dałby rządowi i właścicielom okrętów możność przedłużenia obecnego okropnego stanu. W imieniu Boga sprawiedliwości i miłosierdzia, zakładam protest przeciw dalszej zwłoce. Żadam, aby bil marynarski natychmiast wzięty był pod obrady i aby te prowadzone były bez przerwy, bo jeżeliby to nie nastąpiło, natenczas spadałby na głowę p. Disraeliego i jego kolegów krew wszystkich nieszczęśliwych, którzy w przyszłej zimie padną ofiarą okoliczności, którym zapobiedz było można.“

Hiszpania. (Don Carlos do króla Alfonsa.) W dwuletnią rocznicę wstąpienia na ziemie hiszpańską wystósował Don Carlos

do króla Alfonsa list, który podajemy w przekładzie z *Universa*:

„Mój kochany kuzynie Alfonsie! Nie waham się tak Cię nazywać, mimo że pełnię obowiązek sumienia, walczę przeciw tobie w otwartej wojnie — ponieważ jesteś z Bourbonów.“

Zdecydowałem się napisać do Ciebie, nie mogę bowiem oprzeć się boleści, widząc że ty, książę hiszpański i chrześcijanin czynisz to, na co nie odważył się ani książę Aosta ani republika, a raczej, że cię zmuszają do tego ludzie, którzy nieszczęśliwą, dobrą twą matkę w przepaść wtrącili.

Ci, którzy są do Ciebie prawdziwie przywiązani, zasmucają się widząc, jak Twoje nazwisko wypisują na sztandarze zniszczenia, a Ty sam, gdy roztrząsniesz swe sumienie, przestraszysz się na myśl, że Ty, potomek Ludwika XVI. mógłbyś dekretemi swymi mimowoli przypomnieć ohydą rasę jego oprawców.

Jako król i głowa rodziny naszej w Hiszpanii, widzę się zniewolonym zwrócić Twoją uwagę, że takim postępowaniem znieważasz swoje imię i hańbisz Hiszpanię. Ludzie, którzy doradzają Ci takich zbrodni, ludząc Cię nadzieją zwycięstwa, oszukują Cię w sposób haniebny. Nie zapomocą takich środków uporać się można z nami. Twoje postępowanie wywoła wszędzie karlistów podobnie jak niegdyś z ziemi, przesiąkniętej krwią męczenników, wyrastali chrześcijanie. Nikczemni owi doradcy nie znają Hiszpanii. Kiedyż to widziano Hiszpanów opianowanych przestępstw? Oby książę, który poprzedził Cię na tronie, mnie się należał, nie posuwał do tego stopnia nieznaności naszego charakteru.

Nie — w wojnach domowych ani zagranicznych nie masz przykłądu takich okrucieństw. Ty sam nie mógłbyś bez zgromy patrzeć na to widowisko.

Tysiące rodzin, siłą brutalną wydłanych z domu, matki, które patrząc na swe krwią zbrodzone dzieci uczą je może przeklinać Twoje imię, starcy, chorzy, niewinni nieszczęśliwi przychodzą tutaj, szukać schronienia i kawałka chleba, który wydarli im owi ludzie.

Jeżeli stanowisko króla jednego stronnictwa wymaga tak straszliwych ofiar, to szczerze ubolewam nad Tobą. Ja, który przyszedłem, aby stać się królem wszystkich Hiszpanów, pozwalam zwoleńnikom Twoim żyć w pokoju na moim obszarze pod opieką praw wspólnych. Dlaczego zmuszasz mnie do wystąpienia na drogę odwetu? Przypominaj sobie przynajmniej, że jesteś Hiszpanem i pomyśl, jeżeli możesz, że w Twoim imieniu dekretowano kradzież, podpalanie i łupienie ojczyzny, tej ukochanej ojczyzny, której najwybitniejszym rysem charakteru jest niepowstrzymany opór przeciw każdej tyranii.

Alfonsie! wśród wrzawy wojennej i na czele wolnego ludu, który wraz z mną walczy o cześć Hiszpanii, za jego swobody, religię i moje prawo — żyję bezwarunkowo nadzieją tryumfu, niepodobna bowiem aby Hiszpania zginęła pod rządami awanturników, i ponieważ bohaterstwo tyłu Hiszpanów, którzy walczą za moją sprawę, jest mi rękojmią zwycięstwa.

Lecz cokolwiekby nastąpi, zawsze będę miał przeświadczenie spełnionego obowiązku; co zaś spotka Ciebie, jeżeli usłyszawszy rady moje, nie otworzysz oczu na światło i usłuchasz głosu sumienia i miłości ojczyzny?

Pomyśl o Bogu, który będzie sędzią wszystkich nas; pomyśl o nazwisku Twojem, które będzie zapisane w dziejach, pomyśl o ojczyźnie, która jest naszą wspólną matką.

Tolosa, 15. Lipca.

Twój przychylny kuzyn Carlos“

KRONIKA.

— **JE. p. Namieśnik** spędził noc po iniekcji morfinowej spokojnie. Plwociny chwilami bardzo obfite, krwawe i zaropione. Puls 104. Temperatura ciała 39.0. Nogi i prawe ramię bardzo silnie opuchnięte. Żywy mniej opuchły. Siły względnie dobre. Nieco apetytu.

— **Szef stacyi** kolei Lwowsko-Czerniowieckiej w Suczawie, Gustaw Reim, powołany został do służby przy dyrekcji ruchu we Lwowie. Na miejsce jego mianowany został szefem stacyi suczawskiej Felix Truszkowski. Szefem stacyi lwowskiej tejże kolei mianowany został Wincenty Pecha.

— **Wystawa Towarzystwa sztuk pięknych** w Domu Narodnym potrwa jeszcze tylko dni parę, gdyż d. 1. Sierpnia będzie zamknięta. Cena wstępu znizoną została na te ostatnie dni na 10 cent.

— **Festyn ochotniczej straży ogniowej** w ogrodzie Miejskim, zapowiedziany został na niedzielę 1. Sierpnia.

— **Na fundusz zakupna „Unii“** Matejki zebrano we Lwowie ogółem 14.985 zł. 79 cent.

(λ) **Magistrat miasta Lwowa** ogłasza plakatami, że po górze zamkowej wolno przejeżdżać się powozami i konno tylko z wolna, prowadzenie zaś koni luzem jest bezwarunkowo wzbronionem pod karą od 2 do 10 złr.

— **Zbrodniczy czyn** popełniono d. 24. b. m. po północy w Kołomyi. Czterej izralici, a mianowicie: Nuta Weissmann z Sadagóry, Chaim Zucker z Kossowa, Jozna Łopuch i Benjamin Salomon Graub z Kołomyi rzucili się około studni klasztornej na policyanta miejskiego Michała Grandeja, będącego w służbie i usiłovali go zamordować, w którym to zamiarze przeszkodzono im już w chwili, gdy poranionego, obitego i bezprzytomnego Grandeja wlekli do studni, ażeby go tam wrzucić. Granda ciężko uszkodzonego na głowie i twarzy odwieziono do szpitalu, zaś pomienionych czterech zbrodniarzy wysłędziła policja miejska i przysaeszowała w niespełna dwie godziny po dokonanej zbrodni, poczem oddani zostali miejscowemu sądowi. Powód zbrodni nie jest jeszcze dostatecznie wyjaśniony. Według podań policyanta miał on aresztować Nutę Weissmanna, jako podejrzanego o zbiegostwo przed rekrutacją; wszelako obiega także pogłoska, że kłótnia miała się wszcząć w szynku, przy wspólnej pijatce. Rzeczywisty stan rzeczy wyswieci wytoczone śledztwo sądowe.

— **Wypadek kolejowy królowej szwedzkiej.** Czytamy w *Deutsche Ztg*: Królowa wdowa Józefina szwedzka d. 25. b. m. przybyła do Berchtesgaden, gdzie zamieszkała cztery tygodnie. Pociąg pociąg, który wioził królową z Insprucku do Salcburga, pomiędzy stacyami Teisendorf a Freilassing skutkiem pęknięcia osi spóźnił się o 50 minut.

— **Arystokracja sycylijska** jest może najliczniejszą na świecie. Posiada Sycylia mianowicie 202 książąt, 124 margrabiów, 28 hrabiów i 356 baronów, a wszyscy są właścicielami wielkich posiadłości. Jak na kraik rozległy zaledwie 352 mil kwadratowych i liczący co około półtrzecia miliona mieszkańców, przecie trochę za wiele!

— **Wyciąg pleszy.** Pięciu członków peszteńskiego klubu *Athletic* w ostatnich dniach o zakład odbyło wyciąg ośmiasto-milowy do Fured nad jeziorem Plateńskim, piechotą. Pierwszym u celu był urzędnik peszteński p. Ludwik Poresolt, który ogromną tę drogę odbył w niespełna 22 godzinach, nie prawie przytem nie straciwszy na siłach. W Fured zgromadzono zwycięzcy świetne przyjęcie ze strony mieszkańców.

— **Karyera Węgra w Chinach.** Kilkakrotnie wspomniany młody urzędnik pan Edmund Farago, który w końcu roku 1873, a więc przed niespełna dwoma laty wstąpił w służbę cłową chińską, donosi, że d. 5. Marca b. r. pomyślnie złożył przed komisją znawców w Pekinie egzamin z języka chińskiego, poczem otrzymał posadę z płacą 4.000 złr. i wolnem pomieszkaniem przy komorze w Tientsinie.

— **Amerykańska wyprawa arktyczna.** Redakcja dziennika *New York Herald* własnym kosztem uzbudowała i wyposażyła wyprawę podbiegunową, która wkrótce ma wypłynąć na morze. Na czele jej miał stać znany przyjaciel Livingstone'a amerykański podróżnik Stanley, ponieważ jednak bawi on obecnie w środkowej Afryce, dowództwo wyprawy przeto oddano p. Gahan, który odbył niedawno pełną przegód podróż po Chiwie, a po zajęciu Paryża przez wojska wersalskie podejrzany był o udział w zaburzeniach komunij.

— **Dzieło literackie Napoleona III.** p. t.: *Życie Cezara* jest obecnie przedmiotem sporu sądowego pomiędzy nakładcą tej książki, księgarzem paryżkim Plon a spadkobiercami autora. Nakładca w swoim czasie nabył od cesarza prawo nakładu *Życia Cezara* za 192.000 franków, ponieważ jednak nie zrobił na wydawnictwie takiego interesu, jakiego się spodziewał, co przypisuje okoliczności, że nie został mu dostarczony w należyty terminie tom ostatni, przeto pozwał już po raz drugi spadkobierców cesarza o odszkodowanie mu straty w kwocie 167 tysięcy franków. W pozwie Plon przytacza, że z pierwszych dwóch tomów *Życia Cezara* sprzedał w latach 1867 do 1870 tylko 180 egzemplarzy, podczas gdy 25.000 egzemplarzy butwieje mu na składzie. Już raz w roku 1872 Plon udawał się z tą sprawą do sądu, wówczas jednak nie przyznano słusznosci jego roszczeniom.

— **Konsumenta melonów** w samym Paryżu wynosi rocznie około 3 milionów sztuk; w przecieciu więc wypada na każdego Paryżanina 1 i pół sztuki. W tym roku jednak z powodu ciągłych nawałnic melony tak nie zrodziły we Francji, że podług obliczeń nie dostarczą gospodarze Paryżowi nawet połowy owej zwyczajnej ilości.

— **Wypadek morski.** Z Madery donosi telegram d. 27. b. m., że okręt *Stuart* dowodzony przez kapitana Hahnemanna, który d. 4. Kwietnia wypłynął był z Bombaju udając się do Liverpoolu, w dziesięć dni później zatonął na pełnym morzu. Z osady nieszczęśliwego statku ośm osób znalazło ocalenie na austriackim okręcie *Blandina*; reszta, w liczbie 38, prawdopodobnie utonęła.

— **Admirał francuzki Excelmans**, zmarły d. 25. b. m. w Paryżu, był synem marszałka z czasów cesarza Napoleona I. i szybką karierę swoją zawdzięczał szczególniejszemu względom Napoleona III., którego oficerem ordynansowym był przez czas dłuższy. W roku 1864 został kontradmirałem. Żył lat 61.

— **Rada gminna paryżka** uchwaliła wzniesić na placu des Arts et Metiers pomnik sławnemu filozofowi zeszłego stulecia, Diderotowi.

— **Kawiarz Dauma w Wiedniu** na tak zwanem *Kohlmarkt*, zwyczajne miejsce schadzki bawiących nad „modrą Dunajem“ Polaków, istnieć będzie jeszcze tylko do jesieni przyszłego roku. W owym czasie dom, w którym jest pomieszczoną, będzie rozebrany, w celu ustąpienia miejsca ulicy.

— **Niewczesna grzeczność.** *Figaro* paryski pisze, że poprzednik obecnego dyrektora jednego z więzień francuskich, człowiek światowy, słynął z nadzwyczajnej grzeczności, którą często posuwał do takiej przesady, jak to się pokaże z następującej anegdotki. Zdarzyło się, że z obowiązku służby uwiadomić miał pewnego na śmierć skazanego, że nadeszła jego ostatnia godzina i że kat już czeka na niego. Zrazu nasz dyrektor, który świeżo był po świetnym balu, na którym improwizował toasty na cześć dam, uległ mocnemu wzruszeniu i przynębieniu; gdy jednakże wytłumaczono mu że nie ma rady, zebrał siły i o zmroku nieszczęsnego dnia udał się do kaźni skazańca, gdzie słodkim tonem i z uprzejmym uśmiechem na ustach, spełnił swoją smutną misję temi słowy: „Wybacz mi pan, kochany panie, ale nieprawdaz, odgadłeś już sam cel tych moich odwiedzin?“

— **O włos wielkie nieszczęście.** W humorystyczny sposób opisuje *New York Dem.* swym czytelnikom następujące uliczne zdarzenie: Zeszłej Soboty przechodzący ulicą Broadway koło pewnego straganu z owocami p. Henry Remsen o włos byłby padł ofiarą straszliwej katastrofy. W chwili bowiem, gdy biedny nasz przyjaciel mijał ową stragan, jakiś gałgan chłopiec zapalił na ulicę rakietę, która wybuchła z wielkim hukiem tuż pod boki Remeana, a równocześnie jakaś inna zbrodnicza ręka rzuciła nieszczęśliwemu na głowę zgnily ananas, tak, że uległy procesowi rozkładu słodki a soczysty owoc południa zalał całą twarz śmiertelnie przerażonemu wybuchem rakiety. Pocziwy Remean znalazł się istotnie w położeniu nie do pozazdroszczenia. Zrazu przystanął jakby rażony piorunem; po chwili dopiero, zapewne wskutek głębszej refleksyi, na cały głos zaczął krzyczeć: „O mój Boże jestem zastrzelony, jestem zabity!“ przyczem się głaszcząc ręką po głowie nabrał pełną garść zgnilego ananasa i pokazywał go każdemu z przechodniów, którzy z współczuciem zbliżali się do niego, jako próbkę swego mózgu. Znalazła się po chwili i policja, a za nią cała lawina ciekawych obojętnej i wszelkiego wieku, co nikogo zdziwić nie powinno jeśli się zważy, że lechce to każdego spojrzeć we wnętrze rozbitej czaszki ludzkiej i poznać budowę mózgu takiego Remeana. Dopiero przywołany lekarz uspokoił wszystkich, dowiódłszy im jasno jak na dłoni, że zgnily ananas żadną miarą nie może być inteligentnym mózgiem.

— **Trudne zadanie** ma niedawno mianowany ochmistrz i nauczyciel indyjskiego języka Heiderabadu, młodzieńczego Nizama, Anglik p. Clarke. Mały despot, który wzrósł wśród wschodniego ceremoniału dworów indyjskich, wymaga od swego nauczyciela tej samej pokory, z jaką przystępują do niego poddani. Na samym wstępie powstała burza w pałacu z tego powodu, że p. Clarke wchodząc do pokoju księcia nie zdjął obuwia. Burzę tę jednak umiał dowcipny p. Clarke zażegnać w ten sposób, że pokazał pełnemu nadziei despotcie grę billardową i inne, przyczem bez formalnego zasiadania do nauki udzielił mu elementarnych zasad języka angielskiego. Drugi wybuch gniewu nastąpił w chwili, gdy p. Clarke napił się wody z kubka książęcego. Zbrodnia to niesłychana w Heiderabadzie; i tym razem jednak umiał Anglik zażegnać gromy, które już wstrzęsły całym pałacem. W końcu zjednał sobie takie zaufanie księcia, że na pożegnanie po pierwszych lekcjach nadał mu zaszczytny tytuł „Sahiba“ i wciąż wszelką kazał go otaczać służbie pałacowej.

Rada miasta Lwowa.

(Posiedzenie z dnia 29. Lipca.)

(λ) Rada udzieliła pp. dr. Majewskiemu, dr. Madejskiemu i dr. F. Strzeleckiemu na dwa miesiące, Chylińskiemu na 6 tygodni, a prezydentowi miasta udzielił p. Zółkiewskiemu trzytygodniowego urlopu.

Pojawiły się dwa wnioski naglące. Pierwszy w sprawie przedstawienia p. Salamona Rappaporta, budującego kamienicę na rogu ulicy Krasickich i Kaźmierzowskiej. Sprawozdawca sekcji III. p. Pietsch.

P. Rappaport upraszał w roku zeszłym o konsens na budowę dwupiętrowej kamienicy. Konsens został mu udzielony. Wyprowadziwszy mury aż do wysokości drugiego piętra, wniósł p. Rappaport prośbę o pozwolenie wystawienia na tych dwóch piętrach trzeciego piętra, zwłaszcza, że w roku bieżącym rozpoczął frontem do ulicy Kaźmierzowskiej budować trzypiętrową kamienicę. Wysłano na miejsce komisję złożoną z pp. radnych: Zacharjewicza, Wierzbickiego i Gostkowskiego. Komisja ta nie powzięła pierwotnie żadnej uchwały; dopiero później oświadczyli się pierwsi dwaj panowie za udzieleniem p. Rappaportowi zezwolenia na wystawienie trzeciego piętra. Sekcja III. proponowała zgodnie z wnioskiem urzędu budowniczego zezwolić p. Rappaportowi wybudować trzecie piętro, ponieważ mury są silne i z dobrego materiału.

P. Gostkowski sprzeciwiał się stanowczo temu wnioskowi, stając „w obronie prawa”. Skoro p. Rappaport upraszał o pozwolenie na wybudowanie dwupiętrowej kamienicy, to powinien przy tem pozostać, zwłaszcza, że fundamenta, parter i pierwsze piętro zastosował tylko do wysokości dwóch pięter, trzecie piętro nie może więc stać na tak cienkich murach. Jest to obejściem ustawy; p. Gostkowski nie wahał się wypowiedzieć zdania, że to obejście ustawy budowniczej było już z góry obmyślanem przez budowniczego, który zarazem jest Radnym miasta Lwowa.

Przeciw podobnej insynuacji powstał p. Dąbrowski i bronił nieobecnego budowniczego, zaatakowanego przez p. Gostkowskiego. Skoro ludzie fachowi, jak pp. Zacharjewicz, Wierzbicki a nareszcie miejski urząd budowniczy orzekli, że na dwupiętrowej kamienicy p. Rappaporta może stanąć trzecie piętro, to zdaje się nie ulegać wątpliwości, że mury są mocne i tak zbudowane, że wytrzymają ciężar trzeciego piętra. We Lwowie brak pomieszczeń, powinniśmy więc ułatwiać stawianie nowych domów a nie stawiać przeszkód.

Pp. Moszczański i Piątkowski przemawiali w tym duchu co p. Gostkowski; na prośbę p. Piątkowskiego wyjaśnił urzędnik miejskiego urzędu budowniczego, że dwupiętrowa, właśnie budująca się kamienica p. Rappaporta udźwignie jeszcze trzecie piętro, poczem Rada przychyliła się do wniosku sekcji III. i pozwoliła p. Rappaportowi wybudować trzecie piętro.

Drugim wnioskiem nagłym był wniosek sekcji II. (spraw. dr. Madejski) w sprawie ustanowienia stałej komisji dla dóbr miejskich. Bez rozpraw uchwaliła Rada zgodnie z wnioskami sekcji II. ustanowić taką komisję z siedmiu członków w myśl §. 75. nowego porządku czynności Rady i upoważnić ją do działania w zakresie wskazanym instrukcją z dnia 16. Listopada 1871 r.

Z porządku przystąpiła Rada do obrad nad jedną z najważniejszych spraw naszego miasta, nad sprawą cmentarza Gródeckiego. Sprawa ta była już poruszona w ostatnich dwóch latach i nie doczekała się merytorycznego załatwienia. Już wówczas uznano za rzecz konieczną zamknąć cmentarz Gródecki, albowiem jest przepełniony a nadto ma on wodę zaskórnią, która spływa na Gródeckie i zatrzuwa wodę studzienną. Chodziło tylko o to, w którym miejscu otworzyć nowy cmentarz. Komisja *ad hoc* wybrana, proponowała wówczas założyć nowy cmentarz nad pałacem Inwalidów, albo w kamieniołomach na Janowskim albo też wreszcie na błoniach Janowskich. Z wszystkimi temi propozycjami nie zgodziła się Rada i odesłała całą tę sprawę napowrót do komisji. Komisja zastanawiała się ponownie nad nią i przyszła do następujących rezultatów. Cmentarz Gródecki musi być zamknięty, chociażby już tylko dla tego, że nie ma w nim miejsca do grzebania zmarłych. Nad pałacem Inwalidów niepodobna zakładać nowego cmentarza dla bardzo wielu przyczyn, głównie zaś z tego powodu, że miejsce to leży obok rakarni w zachodniej części miasta a jak wiadomo, nie powinno się nigdy zakładać cmentarzy w zachodniej części miasta, kład przeważnie więcej wiatry i roznoszą miazmaty po całym mieście. W tej części miasta mamy już i tak dwa cmentarze izraelskie, cmentarz chrześcijański na Gródeckim a teraz miałby przybyć czwarty cmentarz! Muiej więcej dla tych samych powodów niepodobna zakładać nowego cmentarza w kamieniołomach na Janowskim tudzież na błoniach Janowskich. Co do tych miejscowości zachodzą prócz znacznych kosztów jeszcze i te trudności, że kamieniołomy są w niezbyt wielkiej odległości od mieszkań ludzkich (w tym roku buduje tam koleją Karola Ludwika dzieśięć domków dla robotników) a błonia Janowskie są wydzierżawione na ćwiczenia wojskowe; nareszcie komunikacja jest bardzo utrudniona. Mając wzgląd na te wszystkie okoliczności, postawiła komisja spe-

cyalna (sprawozdawca dr. Karcz) następujące wnioski:

1) Zamknąć natychmiast cmentarz Gródecki.

2) Zamiast otwarcia nowego cmentarza w któremkolwiek miejscu, rozszerzyć cmentarz Stryjski przez zakupno 18 morgów pola należącego do funduszu religijnego, tudzież cmentarz Łyczakowski przez wcielenie do niego gruntów miejskich, na których odbywały się dotychczas targi na bydło.

3) Parafie św. Anny i Maryi Magdaleny, które należały dotychczas do cmentarza Gródeckiego podzielić w ten sposób, iż zmarli w parafii świętej Anny mają być chowani na cmentarzu Łyczakowskim a zmarli w parafii św. Maryi Magdaleny na cmentarzu Stryjskim.

Z powyższymi wnioskami komisji zgodziła się właściwa sekcja tudzież magistrat. Nad tym przedmiotem wszczęła się zajmująca rozprawa.

Dr. Milleret zabrał głos celem wypowiedzenia swej opinii, iż nie jest zwolennikiem cmentarzów, lecz zwolennikiem *paleniska trupów* (!). Tak jak na cmentarzu Gródeckim, tak też i na cmentarzu Stryjskim „zatapiany zmarłych i psujemy sanitarność.”

P. Dąbrowski sprzeciwiał się rozszerzeniu cmentarza Stryjskiego, bo z powodu złej drogi jest niedostępny. Droga jest bardzo wąską i strumą, chodników nie ma już od przakarni wojskowej. Mowca przemawiał za otwarciem cmentarza na błoniach Janowskich; są one daleko od miasta, nie ma więc obawy, iż w mieście zatrutem zostanie powietrze; kosztów nie należy się lękać, bo cmentarze przynoszą znaczne dochody. P. Dąbrowski postawił ostatecznie następujące wnioski: a) Zamknąć cmentarz Gródecki. b) Nie rozszerzać cmentarza Stryjskiego. c) Cmentarz Łyczakowski rozszerzyć przez wcielenie doń gruntów miejskich (targu na bydło) i chować na nim zmarłych w parafii św. Anny i św. Maryi Magdaleny. d) Na cmentarzu Stryjskim grzebać zmarłych jak dotychczas.

P. Piątkowski nie zgadzał się z zapytrawaniem p. Dąbrowskiego, iż cmentarze przynoszą znaczne dochody, bo cyfry wykazują iż tak nie jest. Cmentarz Łyczakowski przynosi tylko 9000 złr, rocznego dochodu. W kamieniołomach nie podobna otwierać cmentarza, bo leżą one blisko domów mieszkalnych; lepiej rozszerzyć cmentarz stryjski.

P. Aleksandrowicz upraszał Radę, ażeby na wypadek rozszerzenia cmentarza Stryjskiego uchwaliła zarazem rekonstrukcję drogi stryjskiej, założenia chodników przy tej drodze i t. d.

Po wyjaśnieniach sprawozdawcy przystąpiła Rada pierwszy wniosek komisji i wnioski b, c, d, pana Dąbrowskiego, przezco upadły dwa ostatnie wnioski komisji.

Projekt otworzenia nowej ulicy między ulicą Gródecką a Janowską nie mógł znówu być wzięty pod obradę, ponieważ nie było dostatecznego kompletu.

Na wniosek właściwej sekcji (sprawozdawca p. Gromann) uchwaliła Rada kwotę 50.000 złr. podnieść się mającą dnia 1. Sierpnia z galicyjskiej kasy oszczędności jako trzecia rata pożyczki 300.000 złr. na wybudowanie gimnazjum polskiego, podzielić na dwie części i jedną część a mianowicie 23.000 złr. ulokować w banku włościańskim na 60% a resztę t. j. 27 000 złr. ulokować w banku hipotecznym na rachunek bieżący na 4½%

Notatki literacko-artystyczne.

× **Wieniec, okłaski, brawa** i kilka pochwał drukowanych za życia, a po śmierci zupełne zapomnienie — to los każdego, choćby najznakomitszego, choćby najgłośniejszego aktora... Jeżeli kto, to aktor powiedzieć może o sobie: *omnis moriar*!... Po każdym artyście zostają dzieła, co pamięć jego na długo lub na zawsze utrwalają w dziejach sztuki i umysłowego życia narodu — po aktorze nie zostaje nic, co by przetrwało pokolenie, do którego należał. U tych nawet, których unosił, zachwycił, śmieszył lub do łez poruszał, ledwie wrażenie jego talentu pozostanie w pamięci — i nie nadto... *Die Nachwelt flucht den Mimen keine Kränze* — z ostatnią grudką ziemi, co padnie na trumnę zmarłego aktora, pada w głuchą przepaść zapomnienia wszystko, co było dziełem jego pracy, kwiatem jego natchnienia, celem jego marzeń i najsłachetniejszych ambicji... Gdy zeszedł z desek, zeszedł ze świata, gdy zniknął z afisza, zniknął z pamięci... Sława jego żyć nie może jak tylko tradycją i wiarą — trwałych rekojmij brak jej zupełnie. Co pozostało po Rosciuszu? Kilka słów Cicerona... Na czem dziś gruntuje się sława Talmy, Garricka, Racheli, naszego Owińskiego lub Halpertowej? Ne świadectwie wydanem im przez współczesnych, na sławie, w którą wierzyć można lub niewierzyć,

bo nikt jej sprawdzić, nikt skontrolować nie może. U nas i ta tradycja ginie zbyt prędko, bo rzadko który z artystów dramatycznych po śmierci swojej dozna tego szczęśliwego losu, że pióro znawcy i przyjaciela da nam obraz zgasłego talentu, skreśli koleje artystycznego żywota. Dla słynnego Benzy nikt tego nie uczynił, Maleszewski zgasł w naszych oczach, a nie postarano się o utrwalenie pamięci jego monografią, o Nowakowskim, znakomitym reprezentancie typów Fredrowskich, nie czytaliśmy nigdzie obszerniejszego wspomnienia, Smochowski żyje wśród nas, ale jako aktor umarł już dawno i zapomniany został. Szczęśliwszym jest niedawno zmarły aktor krakowskiemu teatru, Benda. Nadesłano nam właśnie z Krakowa książeczkę małą pod tytułem *Feliks Benda, artysta dramatyczny i reżyser sceny krakowskiej. Życiorys*. Autor tej ciekawej i dobrze napisanej monografii nie wymienił swego nazwiska; widać jednak z całej broszury, że jest nim ktoś, co z troskliwością prawdziwego miłośnika sceny a rozumnie oczyma znawcy patrzył na cały niemal zawód zmarłego artysty. Życiorys to wyczerpujący, i z pewnym pietyzmem dla Bendi napisany. Cała indywidualność artystyczna, cały rozwój talentu, wszystkie koleje dramatycznego zawodu Bendi są w tej małej książeczce związane a jasno przedstawione. Dla śp. Bendi życiorys ten jest pomnikiem, dla aktorów pożyteczną, pouczającą lekturą, dla krakowskiej publiczności miłą pamiątką, dla wszystkich czytelników, interesujących się polską sceną, pożądaną i polecenia godną nowością.

× **Homer w Polsce** — pod tym tytułem zamieszczony jest w fejtynie wieczorowej *Neue freie Presse* artykuł p. W. Goldbauma, który często występuje w tym dzienniku z pracami o polskiej literaturze i sztuce. Niedawno umieścił p. Goldbaum fejtyn o Mickiewiczu, później pisał o Grottgerze, a teraz w przytoczonym powyżej szkicu żartuje sobie z Jacka Przybylskiego i jego przekładów Homera, z których p. Goldbaum niegdyś czerpał pierwsze wiadomości o helleńskiej poezji. Z tem większą przyjemnością wspomina teraz p. Goldbaum o niedawno ogłoszonym przekładzie *Odysei* Lucyana Siemieńskiego, którego Ludwikiem nazywa. Autor oddaje pochwałę zasłużone znakomitej pracy Siemieńskiego, którego nazywa *tlómaczem z «Bożej łaski» — aus Gottes Gnaden*. P. Goldbaum obznajomiony jest znacznie lepiej z literaturą polską, niż wielu z jego dziennikarskich kolegów, ale to nie dowodzi jeszcze, aby ją znał dobrze. Jest królem *inter caecos*, a mylnym swym i powierzchownym wiadomościom o literaturze i poezji polskiej nadaje ton wielkiej pewności, prawie *ex cathedra* i z niesmaczną miną protektora, który raczy wyrządzić ten zaszczyt polskiemu piśmiennictwu, że od czasu do czasu wprowadza je w szałpy organu... *welche die Welt bedeuten*... Gdyby nie to, i gdyby p. Goldbaum, który długi czas przebywał między Polakami, chciał być dokładniejszym i ściślejszym nieco, mógłby oddać pewną przysługę niemieckiej publiczności, obznajamiając ją z najznakomitszymi objawami polskiego życia umysłowego.

OSTATNIA POCZTA.

P. Szyszczyan, prokurator państwa w Tarnowie, przesłał redakcyi dziennika *Neue fr. Presse* następujące sprostowanie:

„*Neue fr. Presse* z d. 23 lipca podała pod napisem *Do dziejów prześladowania żydów w Galicyi* korespondencję z Krakowa z d. 20. lipca, która zawiera w sobie twierdzenie, że od niejakiego czasu pod pozorem lichwy i oszustwa wywołana została przeciwko żydom w Galicyi, krucjata socjalistyczno-komunistyczna i że przy sposobności pewnej rozprawy głównej odbytej niedawno w obec sędziów przysięgłych w pewnym zachodnio-galicyjskim mieście obwodowym w sprawie pewnego żyda oskarżonego o oszustwo, nie wahała się tamtejsza prokuratura państwa w swem *plaidoyer* uderzyć na żydów w ogóle i twierdzić o nich, że są powodem upadku kraju. Całe powyższe doniesienie musi być sprostowane w sposób następujący:

W kilku powiatach sądowych byłych obwodów Bochnia i Tarnów były niezliczone wypadki, iż przeciw włościanom posiadającym niezadłużone gospodarstwa wiejskie, jeszcze za ich życia albo po śmierci wyrabiano na podstawie sfałszowanych weksli albo za pomocą zeznań fałszywych świadków wyroki sądowe i egzekucje i tym sposobem doprowadzano całe rodziny do najokropniejszej nędzy.

Nie potrzeba na to wielkiego sprytu, aby pojąć, w jakim stopniu jest zgubnym ten rodzaj zbrodniczego oszustwa. Otóż wykażala rozprawa główna w obec sędziów przysięgłych odbyta w czerwcu b. r. w sądzie obwodowym w Tarnowie przeciwko kilku (a nie jednemu) żydom, że tego rodzaju oszustwa są dziełem całej bandy składającej się z indywidualów wyznania mojżeszowego, które mają nieprzewyciężony wstręt

do pracy uczciwej, są wrogami publicznego porządku i bywają nazywane „motłochem”. Przeciwno tym niebezpiecznym zbrodniarzom, przeciwko tym handom, które wykryto w czasach ostatnich w dość poważnej liczbie, przemawiano, a nie przeciwko żydom w ogóle — a przeto, wyliczając gólne powody, pod wpływem których rozgospodarowała się ta zbrodnia, wypowiadano ubolewanie, iż obecnie obowiązujące ustawy (zniesienie §. 217 lit. d ust. cyw.) bywają w sposób haniebny nadużywane przez takie indywiduala. Nie jest prawdą, jakoby c. k. prokuratora państwa wspomniana w ogóle o żydach, iż są powodem ruiny kraju. Niegroźna natura tego *plaidoyer* prokuratora — jak to utrzymuje *Neue fr. Presse* — ani też owego dziennika polskiego, który podał mowę prokuratora, chociaż w formie przekręconej, była powodem konfiskaty.

Tarnów, 26. Lipca 1875.

C. k. prokurator państwa:

Szyszczyan.

Pierwszy prezydent najwyższego trybunału sprawiedliwości, dr. Schmerling obchodzić będzie dnia 23. Sierpnia r. b. 70 rocznicę swych urodzin. Urzędnicy najwyższego trybunału sprawiedliwości, chcąc uczcić ten dzień, kazali wymalować portret solenizanta w naturalnej wielkości.

Austriacko-węgierski poseł przy dworze belgijskim, hr. Bogusław Chotek, rozpoczął d. 26. b. m. dwumiesięczny urlop.

Ministerstwo oświecenia zakupiło dla księgozbioru wszechnicy Czerniowieckiej 10.000 tomów. Kustosz tego księgozbioru, dr. Reifenkugel bawił od kilku dni w Czerniowcach, a 10. sierpnia obejmie już swą posadę celem uporządkowania tej biblioteki.

Najważniejsze postanowienia protokołu zniesienia sekwestracji dotyczącego się kolei lwowsko-czerniowieckiej, a zawartego między rządem a towarzystwem kolei, są następujące: Towarzystwo zezwala na prowadzenie dalej zarządu kolei przez sekwestr. Po potrąceniu pożyczki nadzwyczajnej udzielonej przedsiębiorstwu, Towarzystwo otrzyma jeszcze resztującą zaliczkę gwarancyi w ilości 252.513 zł. w ciągu dwóch tygodni po zatwierdzeniu protokołu przez ogólne zgromadzenie. Wszystkie zaliczki gwarancyjne po koniec r. 1874, po zaspokojeniu owych pożyczek wynoszą 10.570 997. Cztero-procentowe odsetki od tych zaliczek gwarancyjnych 617.945 złr. Towarzystwo uznaje te kwoty, rzeka się wszelkiej dalszej pretensyi do skarbu państwa. Zniesienie sekwestracji nastąpi po zatwierdzeniu przez zgromadzenie ogólne w końcu lipca. Rząd zyskuje prawo mianowania jednego członka Rady zarządczej.

Z Paryża 28. Lipca donoszą: MacMahon i ks. Decazes wyjaśnili legitymistom, że przewóz materiałów wojennych dla Alfonsistów jest prawie dozwolony, gdyż Francja uznaje rząd madrycki, gdy natomiast nie uznaje Karlistów za stronę wojującą. Pomimo tego oświadczenia deputowany legitymistowski Abonville zapowiedział interpelację w Izbie. Ks. Decazes odpowie, że obowiązek i pożytek Francji wymagają stłumienia Karlistów, grożących granicznym posiadłościom Francji.

Depesza karlistowska z Bourg Madame z 27. b. m. donosi, że generał alfonsistowski Arrondo pobity został przez Saballsa, stracił całą kawalerię i cernowan jest w okolicy Vich. Martinez Campos schronił się do Puycedry.

Dla rządu hiszpańskiego gotują pożyczkę 38 milionów Veriére i hiszpański *Crédit mobilier*, oraz Fold i Heine. Operację tę surowo krytykują finansisci.

TELEGRAMY GAZETY LWOWSKIEJ.

Madryt, 30. Lipca. Don Karlos wysłał trzech oficerów do swego brata z prośbą, aby objął komendę w Katalonii. Alfonso odpowiedział, iż obejmie komendę, jeżeli Saballs zostanie złożonym z swego stanowiska — oficerowie zaś wracając z poselstwem, zgłosili się w ambasadzie hiszpańskiej w Brukseli i oświadczyli tu, że odstępują Don Karlosa i poddają się królowi.

Bern, (w Szwajcaryi) 30. Lipca. Między robotnikami przy budowie kolei św. Gottharda powstała zmowa. Robotnicy zabarykadowali tunel pod Goeschinen. Wyślano przeciw nim wojsko, powitane gradem kamieni, dało ognia, zabiło dwóch. zraniło kilkunastu, a resztę rozprędziło.

Odpowiedz. redaktor: Władysław Kozłowski

C. k. komisya krajowa podatku gruntowego we Lwowie ogłasza niniejszem stosownie do przepisu §. 31. Ustawy z dnia 24. Maja 1869, spros do związku gminnego nie należących i tym, którzy przynajmniej szóstą część całego podatku gruntowego w gminie opłacają tudzież gminom, jako też możliwych zarzutów. — Odnosne podania mają być wnoszone na piśmie, bez stempla, do właściwych c. k. powiatowych komisji szacunkowych, w ciągu sześciu miesięcy od dnia ogłoszenia. — Aby umożliwić rozpoznanie tej taryfy względnie wniesienie zarzutów, zarządza się, aby taryfa otwartą była dla stron interesowanych w każdym ku temu wyznaczony udzieli w godzinach urzędowych wszelkich wyjaśnień stronom interesowanym. — Po upływie terminu przedłożą powiatowe komisje szacunkowe.

Lwów dnia 22. Lipca 1875.

Taryfa klasyfikacyjna

Czysty dochód w walucie

Liczba parządk	Powiat szacunkowy	Dystrykt klasyfikacyjny	Czysty dochód w walucie																									
			R ó l								Ł ą k								O g r o d ó w									
			1	2	3	4	5	6	7	8	1	2	3	4	5	6	7	8	1	2	3	4	5	6	7	8	1	
			zł. ct.	zł. ct.	zł. ct.	zł. ct.	zł. ct.	zł. ct.	zł. ct.	zł. ct.	zł. ct.	zł. ct.	zł. ct.	zł. ct.	zł. ct.	zł. ct.	zł. ct.	zł. ct.	zł. ct.	zł. ct.	zł. ct.	zł. ct.	zł. ct.	zł. ct.	zł. ct.	zł. ct.	zł. ct.	zł. ct.
1	Bircza . .	Jed.	6 —	4 25	2 50	1 30	— 85	— 40	— 18	—	7 25	4 75	3 —	1 70	1 20	— 70	— 35	—	6 75	5 —	3 —	1 70	— 85	—	—	—	—	1 70
2	Bóbrka . .	Jed.	6 —	4 75	3 40	2 30	1 60	1 10	— 70	— 35	6 75	5 —	3 40	2 50	1 80	1 20	— 75	— 50	7 25	5 50	3 80	2 50	1 70	—	—	—	—	6 75
3	Brzozów . .	Jed.	6 —	4 50	3 40	2 40	1 40	1 —	— 50	— 25	7 75	6 —	4 25	2 80	1 70	— 85	—	—	7 75	5 50	2 50	1 70	—	—	—	—	—	4 25
4	Cieszanów .	Jed.	5 —	3 40	2 40	1 40	— 95	— 60	— 25	— 14	7 75	5 —	3 —	1 70	1 —	— 50	—	—	6 —	3 80	2 50	1 70	—	—	—	—	—	3 —
5	Dolina	I	5 —	3 40	2 50	1 30	— 85	— 40	— 25	—	5 50	3 40	2 50	1 70	— 85	— 40	— 18	—	6 50	5 —	3 40	2 50	1 70	—	—	—	—	3 80
6		II.	2 50	1 70	— 85	— 40	— 18	—	—	—	3 —	2 10	1 30	— 60	— 25	— 12	—	—	3 40	2 50	1 70	—	—	—	—	—	—	6 —
7	Drohobycz	I.	6 —	4 25	3 40	2 10	1 30	— 70	—	—	6 75	5 —	3 80	2 50	1 20	— 35	—	—	10 —	7 75	6 —	4 25	2 50	1 70	—	—	—	4 25
8		II.	3 80	2 50	1 70	— 85	— 40	— 18	—	—	5 —	3 40	2 10	1 30	— 85	— 40	— 25	—	5 —	3 40	2 50	1 70	—	—	—	—	—	3 —
9	Gródek . .	Jed.	6 50	4 75	3 —	2 10	1 30	— 85	— 50	— 18	7 25	5 50	3 40	2 50	1 30	— 40	—	—	8 50	5 50	3 40	1 70	—	—	—	—	—	3 40
10	Jarosław . .	Jed.	8 50	6 75	4 25	3 —	1 70	1 —	— 60	— 18	10 —	7 75	4 75	2 50	1 70	— 60	—	—	11 —	7 75	5 —	3 40	1 70	—	—	—	—	5 —
11	Jaworów . .	Jed.	5 —	3 40	2 50	1 70	1 30	— 85	— 40	— 18	7 75	6 —	3 80	2 50	1 50	— 40	—	—	6 75	5 —	3 40	2 50	1 70	—	—	—	—	3 —
12	Kałusz	I.	5 —	3 80	2 80	2 —	1 50	— 85	— 40	—	6 50	4 25	2 50	1 70	— 95	— 40	—	—	7 25	5 —	3 40	2 50	1 70	—	—	—	—	6 —
13		II.	2 80	1 80	1 10	— 70	— 25	—	—	—	4 25	2 50	1 30	— 50	— 18	—	—	—	3 80	2 50	1 70	—	—	—	—	—	—	2 —
14	Kamionka .	Jed.	6 —	4 75	3 40	2 50	1 70	1 —	— 70	— 25	6 75	5 50	3 40	2 50	1 40	— 85	— 35	—	7 25	5 50	3 80	2 50	1 70	—	—	—	—	3 —
15	Krosno	I.	6 50	5 —	3 40	2 50	1 70	1 —	— 50	— 25	8 50	6 —	4 25	3 —	2 —	1 50	— 85	— 40	8 50	6 75	5 —	3 40	1 70	—	—	—	—	2 —
16		II.	3 40	2 50	1 70	1 30	— 85	— 40	— 20	—	5 —	3 40	2 50	1 70	1 —	— 40	—	—	4 25	2 50	—	—	—	—	—	—	—	—
17	Lisko	I.	5 —	3 —	1 70	— 95	— 50	— 35	— 18	—	6 —	4 25	3 —	1 —	— 40	—	—	—	6 —	4 25	2 50	1 70	—	—	—	—	—	2 —
18		II.	2 50	1 70	— 85	— 50	— 18	—	—	—	3 80	2 80	2 —	— 85	— 40	— 25	—	—	3 40	1 70	— 85	—	—	—	—	—	—	1 —
19	Lwów miasto	Jed.	8 50	6 75	5 —	3 40	1 70	—	—	—	13 —	8 50	4 25	—	—	—	—	—	17 —	13 50	7 75	5 —	—	—	—	—	—	3 —
20	Lwów powiat	Jed.	6 75	5 —	3 80	2 50	1 30	— 65	—	—	8 50	6 75	5 —	3 40	1 70	— 85	— 40	—	13 50	10 —	7 75	5 —	3 40	—	—	—	—	3 —
21	Mościska . .	Jed.	6 75	5 —	3 40	2 50	1 70	— 85	— 40	—	7 75	6 —	4 25	2 50	1 70	— 85	— 40	—	8 50	6 75	5 —	3 40	1 70	—	—	—	—	3 —
22	Przemyśl . .	Jed.	8 50	6 75	4 75	3 80	2 20	1 10	— 70	— 35	10 —	7 75	4 75	2 50	1 70	— 60	—	—	12 —	8 50	6 —	4 25	1 70	—	—	—	—	5 —
23	Rawa	I.	6 75	5 —	3 40	2 50	1 70	— 85	— 50	— 25	6 75	5 —	4 25	2 50	1 70	— 85	— 60	— 20	8 50	5 —	2 50	1 70	—	—	—	—	—	2 —
24		II.	3 40	2 30	1 40	— 85	— 50	— 20	—	—	6 75	5 —	2 70	1 70	— 85	— 70	— 50	— 18	4 25	2 50	1 70	—	—	—	—	—	—	4 —
25	Rudki . .	Jed.	6 50	4 75	3 40	2 50	1 70	1 40	— 85	— 40	6 75	5 —	3 20	2 50	1 90	1 40	— 70	— 25	8 50	6 50	4 25	3 40	2 50	—	—	—	—	4 —
26	Sambar . .	Jed.	6 75	5 50	4 25	2 50	1 70	— 85	—	—	7 25	5 50	4 25	2 50	1 30	— 35	—	—	10 —	7 75	5 —	2 50	—	—	—	—	—	4 —
27	Sanok	I.	6 —	4 50	3 10	1 90	1 10	— 60	— 35	— 18	7 75	6 —	4 25	3 —	2 —	— 95	— 50	—	8 50	6 —	3 40	1 70	—	—	—	—	—	3 —
28		II.	3 10	2 50	1 70	1 —	— 65	— 35	— 18	—	4 75	3 10	2 —	1 20	— 50	— 25	—	—	4 25	2 50	1 70	—	—	—	—	—	—	—
29	Sokal . .	Jed.	7 25	5 50	3 80	2 70	2 —	1 40	— 70	— 25	7 75	6 —	3 80	3 10	1 90	1 30	— 70	— 35	8 50	6 50	4 25	2 50	1 70	—	—	—	—	—
30	Staremiasto	I	5 50	4 25	3 40	2 10	1 40	— 70	— 35	— 18	7 25	4 75	3 40	2 —	— 85	—	—	—	6 75	5 —	3 40	1 70	—	—	—	—	—	—
31		II.	3 —	2 10	1 30	— 70	— 35	— 18	—	—	5 —	3 40	2 40	1 30	— 50	—	—	—	3 80	2 50	1 70	—	—	—	—	—	—	—
32	Stryj	I.	5 50	4 25	2 90	2 20	1 40	1 10	— 70	— 40	6 75	4 75	3 40	2 10	1 40	— 70	— 35	—	8 50	6 —	4 25	2 50	1 70	—	—	—	—	—
33		II.	3 40	2 50	1 30	— 65	— 35	— 18	—	—	3 80	2 50	1 30	— 70	— 35	—	—	—	4 25	2 50	1 70	—	—	—	—	—	—	—
34	Turka . .	Jed.	2 50	1 70	— 85	— 50	— 18	—	—	—	3 40	1 70	— 50	—	—	—	—	—	3 40	1 70	—	—	—	—	—	—	—	—
35	Żółkiew . .	Jed.	6 50	5 —	3 40	2 50	1 30	— 85	— 50	— 18	7 25	5 50	3 60	2 50	1 30	— 70	— 40	—	8 50	6 50	4 25	2 50	1 70	—	—	—	—	—
36	Żydaczów .	Jed.	5 50	4 25	3 —	2 40	1 70	— 85	— 50	—	6 75	5 —	3 —	2 10	— 85	— 50	—	—	6 75	5 50	3 80	2 50	1 70	—	—	—	—	—

Lwów dnia 16. Lipca 1875.

es z o z e n i e.

1869, sprostowane taryfy klasyfikacyjne dla 27 powiatów i w nich zawartych 36 dystryktów szacunkowych swojego okręgu, aby posiadaczom gruntów, jako też samymże powiatowym komisjom szacunkowym podać sposobność oświadczenia się o stósowności tych taryf lub wniesienia przeciw nim ciągu sześciotygodniowego nieprzekraczalnego terminu, poczynającego się na dniu 20. Sierpnia 1875 r. a kończącego się z dniem 30. Września 1875 r. anych w każdym urzędzie gminnym, operata szacunkowe zaś wolno przejrzeć w c. k. powiatowych komisjach szacunkowych, gdzie urzędnik przez prezyd-misye szacunkowe weszłe reklamacje z własnem o nich zdaniem c. k. komisji krajowej, która taryfę klasyfikacyjną dla klasowania ustanowi (§. 33 ust.).

rejonu Lwowskiego.

a u s t r. z j e d n e g o m o r g a

P a s t w i s k								Hal (Połonin)				Moczarów, Stawów				L a s ó w								Uwaga						
1	2	3	4	5	6	7	8	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	5	6	7	8							
zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.							
1 70	—	85	—	40	—	20	—	8	—	—	—	—	—	—	—	1	—	80	—	65	—	45	—	30	—	20	—	12	—	—
6 75	5	—	3 40	1 30	—	70	—	18	—	—	—	—	—	—	2 50	1 30	—	40	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4 25	2 10	—	85	—	18	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1 30	1 10	—	80	—	65	—	35	—	—	—	—	—	—	—
3	—	1 70	—	85	—	35	—	8	—	—	—	—	—	—	1	—	40	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3 80	1 50	—	50	—	18	—	8	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	80	—	65	—	50	—	30	—	—	—	—	—	—
—	60	—	30	—	12	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	35	—	18	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Perehińsko
4 25	3 10	—	1 50	—	85	—	50	—	25	—	—	—	—	—	1 10	—	18	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3	—	2 10	—	1	—	35	—	18	—	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Truskawiec Orów
3 40	2 10	—	1 30	—	70	—	35	—	12	—	—	—	—	—	2 50	1 30	—	40	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5	—	3 40	—	1 50	—	70	—	18	—	—	—	—	—	—	1 10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3 40	2 10	—	1	—	50	—	18	—	—	—	—	—	—	—	2 50	1 30	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6 50	4 25	—	2 50	—	1 30	—	60	—	25	—	14	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2 50	1 70	—	85	—	50	—	20	—	8	—	—	—	—	—	—	25	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3 40	1 70	—	40	—	25	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	18	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2 50	2 10	—	1 30	—	85	—	40	—	18	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	85	—	40	—	18	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2 50	1	—	35	—	18	—	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1 30	—	50	—	25	—	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	60	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3 40	1 70	—	85	—	40	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3 40	1 70	—	1 30	—	85	—	40	—	20	—	—	—	—	—	1 70	—	85	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3 40	2 10	—	1 40	—	60	—	25	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5	—	3 40	—	1 50	—	1 10	—	35	—	14	—	—	—	—	1 10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2 50	1 70	—	85	—	35	—	18	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1 70	1	—	50	—	20	—	8	—	—	—	—	—	—	—	1	—	40	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4 25	3 20	—	2 40	—	1 40	—	70	—	25	—	—	—	—	—	—	85	—	55	—	40	—	18	—	—	—	—	—	—	—	—
4 25	3	—	85	—	35	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3 80	1 90	—	1 40	—	70	—	25	—	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	85	—	40	—	25	—	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3 40	2 50	—	1 70	—	85	—	20	—	—	—	—	—	—	—	1	—	40	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3	—	1 30	—	60	—	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1 30	—	50	—	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6 50	4 75	—	2 50	—	1 30	—	50	—	35	—	—	—	—	—	—	70	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1 40	—	70	—	35	—	18	—	8	—	—	—	—	—	—	—	40	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	50	—	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	60	—	25	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3 40	1 90	—	1	—	40	—	10	—	—	—	—	—	—	—	1	—	18	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6 75	5	—	3 40	—	2 10	—	85	—	25	—	14	—	—	—	1 70	—	40	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Prezydum c. k. komisji krajowej podatku gruntowego.

W zastępstwie Namiestnika

Bartmański.

ces. król. Wiceprezydent Namiestnictwa.

(2760 1—3) **Obwieszczenie.**

L. 15.388. W moc rozporządzenia wysokiego c. k. Ministerstwa handlu z dnia 2. Lipca 1875. l. 19.404 zwija się z dniem 15. Sierpnia 1875. poczta osobowa pomiędzy Złoczowem i Brzeżanami i zaprowadza pomiędzy temi pocztowymi miejscowościami jazda posłańcza z następującym porządkiem obiegania:

Ze Złoczowa o V. godz. — m. rano
w Pomorzanach „VIII. „ — „ „
z Pomorzan „VIII. „ 10 „ „
w Brzeżanach „X. „ 55 „ przed poł.

Odchodzi ze Złoczowa po przybyciu pociągu III. ze Lwowa.

z Brzeżan o I. godz. — m. po południu
w Pomorzanach o 3. „ 45 „ „
z Pomorzan „3. „ 55 „ „
w Złoczowie „6. „ 55 „ wieczór

Odchodzi z Brzeżan po przybyciu poczty osobowej z Monasterzysk; przyłącza się w Złoczowie do pociągu pospiesznego do Lwowa.

Temi jazdami posłańcami będą przewożone przesyłki listowe i wartościowe, ostatnie do wagi 25 funtów przy pojedyn czych sztukach.

Równocześnie zmienia się porządek obiegania poczty pieszo-posłańczej pomiędzy Dunajowem i Pomorzanami przy poczcie powrotnej w sposób następujący:

Z Pomorzan o VIII. godz. 30 m. przed p. w Dunajowie „X. „ — „ „

Co się niniejszem podaje do publicznej wiadomości.

Lwów, dnia 20. Lipca 1875.

Rundmachung.

3. 15.388. Zu Folge hohen Handels-Ministerial-Erlasses vom 2. Juli 1875 Zahl 19.404 wird die Personenpost Złoczow-Brzeżan mit 15. August 1875 eingeführt und zwischen diesen Postorten eine tägliche Botenfahrt mit nachfolgender Coursordnung eingeführt:

Von Złoczow um V Uhr — M. Früh
in Pomorzan „VIII. „ — „ „
von Pomorzan „VIII. „ 10 „ „
in Brzeżan „X. „ 55 „ Vorm.

Geht ab nach Ankunft des Zuges III aus Lemberg.

von Brzeżan um I Uhr — M. Nachm.

in Pomorzan „3. „ 45 „ „

von Pomorzan „3. „ 55 „ „

in Złoczow „6. „ 55 „ Abends

Geht ab von Brzeżan nach Ankunft der Personenpost aus Monasterzyska; inführt in Złoczow zum Güzuge nach Lemberg.

Mit diesen Botenfahrten werden Brief- und Fahrpostsendungen, letztere bis zum Einzelgewicht von 25 Pfd. befördert.

Gleichzeitig wird der Cours der Fußpostenpost von Dunajow nach Pomorzan nachstehends abgeändert:

Von Pomorzan um VIII Uhr 30 M. Vorm.
in Dunajow „X. „ — „ „

Was hiemit zur allgemeinen Kenntniß gebracht wird.

Lemberg am 20. Juli 1875.

Rundmachung.

3. 14.796. Im Grunde Ermächtigung des hohen k. k. Handels-Ministeriums vom 5. December 1874 Z. 37.942 wird das Postamt in Derewacz mit 1. August l. J. nach Dornfeld verlegt.

Das Postamt in Dornfeld erhält seine Verbindung mit jenem in Szczerzec mittelst täglicher Botenfahrten, welche in nachstehender Weise zu verfahren haben:

Tour.
Von Dornfeld um 4 Uhr 30 M. Nachm.
in Szczerzec „5. „ 20 „ „

Ankunft in Szczerzec zum Zuge Nr. 2 nach Lemberg.

Retour
Von Szczerzec um IX Uhr — M. Vorm.
in Dornfeld „IX. „ 50 „ „

Geht ab nach Ankunft des Zuges Nr. 1 aus Lemberg.

Die Wirksamkeit des Postamtes in Dornfeld wird sich wie die des aufgehobenen Amtes in Derewacz auf den Brief- und Fahrpostdienst dann auf das Geld-Anweisungsgeschäft erstrecken.

Das Maximalgewicht wird für die bei dem Postamte Dornfeld zur Aufgabe gelangenden Fahrpostsendungen auf 12½ Kilogramm festgesetzt, in der Richtung aus Szczerzec nach Dornfeld werden jedoch auch schwerere mit der Bahn einlangende Fahrpoststücke nach Maßgabe des vorhandenen Raumes und der Tragfähigkeit des Botenwagens zu befördern sein.

Von dem bisherigen Bestellungsbezirk des Postamtes Derewacz werden die Gemeinden: Brodki, Chrusno stare und Chrusno nowe mit Derewacz und Manastyr, Dobrzany, Dornfeld, Gluchowice mit Glinka, Polomanica, Sucha dolina und Huta królikowa, Krassow mit Reichenbach, Warschau und Zusschyzu, Lubiana mit Lindenfeld, Nowosiółka, Polana mit Hucisko und Miedziaki und Rakowice als Bestellungsbezirk des neuen Postamtes in Dornfeld arrondirt, die Gemeinden Kuchajow, Podciera, Wołkow und Zagórze dagegen dem Bestellungsbezirk des Postamtes Lemberg Stadt einverleibt.

Was hiemit zur allgemeinen Kenntniß gebracht wird.

Lemberg, am 14. Juli 1875.

Krowince, powiatu Trembowelskiego zamieszkałego, a mianowicie na majątek ruchomy, gdziekolwiek by się takowy znajdował, a na majątek nieruchomy o tyle, o ile takowy położony jest w tych krajach, w których ordynacya konkursowa z dnia 25. Grudnia 1868. obowiązuje.

Komisarzem konkursowym ustanawia c. k. sędziego powiatowego przy Sądzie powiatowym w Trembowli p. Kostkiewiczza, a tymczasowym zarządcą masyc. k. notaryusza w Trembowli p. Promińskiego.

Wierzycieli wzywa się w myśl §. 74 ordynacyi konkursowej aby na terminie dnia 12. Sierpnia 1875. o godzinie 11. w c. k. Sądzie powiatowym w Trembowli przed komisarzem konkursowym p. Kostkiewiczem stanęli i po przedłożeniu dokumentów, któreby ich wierzytelności wykazywały, oświadczyli się co do potwierdzenia tymczasowego zarządcy masy na stałego lub co do ustanowienia innego stałym zarządcą masy i jego zastępcy, tudzież aby wybrali wydział wierzycieli.

Dalej wzywa się tych wierzycieli, którzy chcą dochodzić swych roszczeń przeciwko tej masie konkursowej, aby zgłosili takowe, nawet w tym przypadku, gdyby o nie spór był w toku do dni 60 od dnia ogłoszenia tego edyktu licząc, przeto najdalej do 22. Września 1875. w tutejszym Sądzie podług przepisu ordynacyi konkursowej, chcąc uniknąć szkodliwych skutków prawa, i je uwierzytelnili przy rozprawie na dzień 25. Października 1875. o godzinie 10. w biurze komisarza konkursowego p. Kostkiewiczza w Trembowli oznaczonej, tudzież poczynili swe wnioski co do oznaczenia pierwszeństwa swych pretensyj.

Wierzycielom, którzy pretensye swoje zgłoszą a na tym terminie będą obecni, przysłuży prawo, na miejsce zarządcy masy jego zastępcy i członków wydziału wierzycieli, którzyby dotąd obowiązki te sprawowali, powołać ostatecznie osoby, w których zaufanie pokładają.

Nareszcie wzywa się wierzycieli nie mieszkających w okręgu c. k. Sądu powiatowego w Trembowli, by wedle §. 111 u. konk. wymienili pełnomocnika mieszkającego w Trembowli, celem doręczenia mu dalszych uchwał w tej sprawie, inaczej bowiem na wniosek c. k. komisarza konkursowego dla nich na ich koszt i niebezpieczeństwo kurator z urzędu ustanowionym by został.

Dalsze ogłoszenia w toku tego postępowania konkursowego, będą w dzienniku urzędowym Gazety Lwowskiej do wiadomości podane.

Termin do likwidacyi oznaczony jest oraz terminem co do układów z wierzycielami.

Tarnopol 22. Lipca 1875.

(2698 3—3) **E d y k t.**

Podpisany notaryusz podaje do publicznej wiadomości, iż w skutek polecenia c. k. Sądu del. miejskiego w Krakowie z d. 12. Marca 1873 L. 2577 celem zaspokojenia należności Dyrekcyi Zakładu kredytowego włościańskiego we Lwowie w ilości 1534 zł. 72 ct. w. a. z pn. odbędzie się w kancelaryi jego pod L. 150 D. I. w Krakowie publiczna egzekucyjna sprzedaż realności pod Nr. 65 w Binczycach w W. K. Krakowskim położonej Jakóba Ciepieli własnej w trzech terminach d. 20. Sierpnia, 21. Września i 21. Października 1875. każdą razą o godzinie 10 rana. Cenę wywołania stanowiąc będzie wartość szacunkowa w ilości 4400 zł. w. a. Zakład wynosi 440 zł. w. a.

Realność ta na trzecim terminie i niżej ceny wywołania lecz nie niżej jak 2000 zł. w. a. sprzedana zostanie.

Resztę warunków licytacyjnych i akt oszacowania w kancelaryi podpisanego Notaryusza przejrzeć można.

Roman Goebel

c. k. Notaryusz jako komisarz sądowy.

(2778 2—3) **Obwieszczenie.**

L. 80. Wydział Izby adwokatów w Przemyślu oznajmia, że p. Dr. Floryan Minasiwicz adwokat w Krakowcu, i p. Dr. Teofil Dębicki, adwokat w Krośnie, siedziły swoje w miesiącu Wrześniu 1875 a to pierwszy do Mościsk, a drugi do Kołomyi przeniosą.

Od Wydziału Izby adwokatów.

Przemyśl dnia 27. Lipca 1875.

(2770 3—3) **E d y k t.**

L. 33589. C. k. Sąd krajowy we Lwowie wzywa posiadaczy 1. kontraktu kupna sprzedaży z daty Lwów 7. Października 1847 między Wincentym Laskowskim z jednej a Józefem Schönfeldem i Eliaszem Mayerem Reitzesem względem kupna sprzedaży realności Nr. 515 i 506 3/4 zawartego.

2. Cessy listownej przez s. p. Wincentego Laskowskiego na rzecz Feliksa Urbańskiego zeznanej do wykonania odkupu realności 506 i 515 3/4 we Lwowie położonych.

3. Kontraktu kupna i sprzedaży z daty Lwów 2. Grudnia 1851 tyczącego się

kupna i sprzedaży realności l. 515 i 506 3/4 we Lwowie położonych, ażeby w przeciągu jednego roku sześciu tygodni i trzech dni powyższe dokumenta tem pewniej przedłożyli, o ile po upływie tego czasu takowe za umorzone i nieważne uznane zostaną.

Z c. k. Sądu krajowego.

Lwów, dnia 3. Lipca 1875.

(2769 2—3) **Obwieszczenie.**

L. 3097. C. k. Sąd powiatowy w Żółkwi ogłasza niniejszem, że na zaspokojenie pretensyi Mortka Federa w kwocie 87 zł. w. a. z pn. odbędzie się ponownie w tut. Sądzie egzekucyjna publiczna sprzedaż gospodarstwa w Mierzwy pod Nr. 147. położonego, do dłużników Michała i Tańki Snihurów należącego oszacowanego na 395 zł. w. a. w dniach 2. Sierpnia 1875 dnia 20. Sierpnia 1875 i 13. Września 1875 każdą razą o godz. 10. przed południem.

Cena wywołania 395 zł. w. a.

Wadyum 79 zł. w. a.

Protokół zastawniczego opisanie i oszacowania tudzież resztę warunków można przejrzeć w registraturze.

Z c. k. Sądu powiatowego.

W Żółkwi dnia 10. Czerwca 1875.

Doniesienia prywatne.**Nakładem wydawnictwa****„Gazety Lwowskiej“**

opuściło prasę dzieło

Olej i wosk ziemny**w Galicyi**

przez Edwarda Windakiewicza

c. k. radcę górniczego

i jest do nabycia w Administracyi

„Gazety Lwowskiej“

po cenie 2 zł. w. a.

1555

G. L. DAUBE & Co.

in Wien, I. Maximilianstrasse 3.

Annoncen-Expedition.

Officielle Vertreter

sämmtlicher Zeitungen

Deutschlands und des Auslandes.

1617

L. 1083.

2785

KONKURS.

Przy urzędzie gminnym miast Sokala jest do obsadzenia miejsce durnisty, którego zatrudnieniem będn przeprowadzenie ewidencji podatków i niektórych czynności w sprawach plicy miejscowej za miesięcznem wynagrodzeniem 35 zł. w. a. które w razie gorliwego i skutecznego działan osobną remuneracyą powiększone zostanie, miejsce to przy okazaniu odpowiedniego uzdolnienia i nienagannymoralności na stałą posadę zmienion być może.

Kandydaci mają swoje podania zawierające dowody dotychczasowego zatrudnienia tudzież uzdolnienia i moralności najdalej do 20. Sierpnia 1875 wnieść bezpośrednio do zwierzchności gminnej w Sokalu. lub jeżeli się prz jakim publicznym urzędzie znajdują przez swojego przełożonego.

Od Zwierzchności gminnej.

W Sokalu, dnia 27. Lipca 1875.

Avis!!!

Jedermann, der in die Lage kommt, irgend etwas in einem Blatte anzukündigen, wende sich vertrauensvoll an

Rotter & Comp.,

Annoncen-Expedition für alle Blätter der Welt, General-Agentur der Glaser „Tagespost“, Wien, Stadt, Riemergasse 13.

Dieselben befördern Ankündigungen in alle bestehenden Journale der Welt zu den billigsten Bedingungen, versehen Kostenboranschläge, übernehmen Offerte und befordern deren Weiterbeförderung gratis.

Expedition prompt.

1617

(2734 3—3) **Obwieszczenie.**

L. 14.796. W moc upoważnienia ze strony wysokiego c. k. Ministerstwa handlu z dnia 5. Grudnia 1874. zostaje urząd pocztowy w Derewacz z dniem 1. Sierpnia 1875. przeniesiony do Dornfeldu.

Urząd pocztowy w Dornfeldzie będzie utrzymywał swe połączenie z urzędem pocztowym w Szczercu za pomocą codziennych jazd posłańczych, które będą obiegały w następującym porządku:

Tam
Z Dornfeldu o 4. godz. 30 m. po poł.

w Szczercu „5. „ 20 „ „

Przyłącza się w Szczercu do pociągu Nr. 2. do Lwowa.

Napowrót
ze Szczerca o IX. godz. — m. przed poł.

w Dornfeldzie „IX. „ 50 „ „

Odchodzi po przybyciu pociągu Nr. 1. ze Lwowa.

Czynność urzędu pocztowego w Dornfeldzie będzie się rozszerzała równie jak czynność zniesionego Derewackiego urzędu pocztowego na przesyłki listowe i wartościowe, dalej na przekazy pieniężne.

Najwyższa waga przesyłek wartościowych nadawanych w urzędzie pocztowym w Dornfeldzie, ustanawia się na 12½ kilogramów, w kierunku ze Szczerca ku Dornfeldowi będą jednak przewożone także więcej ważące przesyłki, któreby nadeszły koleją, jednak tylko o tyle, o ile to się może pogodzić z objętością i wytrzymałością wózka posłańczego.

Z teraźniejszego okręgu doręczeń urzędu pocztowego w Derewacz przydzielają się do okręgu doręczeń urzędu pocztowego w Dornfeldzie gminy: Brodki, Chrusno stare, Chrusno nowe z Derewaczem i Manastyrem, Dobrzany, Dornfeld, Gluchowice z Glinką, Polamanica, Sucha dolina i Huta królikowa, Krassów z Reichenbachem, Warszawa i Zusschyzn, Lubiana z Lindenfeldem, Nowosiółka, Polana z Huciskiem i Miedziakami i Rakowice, podczas gdy się przeciwnie gminy: Kuchajow, Podciera, Wołkow i Zagórze do okręgu doręczania urzędu pocztowego we Lwowie (mieście) przydzielają.

Co się niniejszem podaje do powszechnej wiadomości.

Lwów dnia 14. Lipca 1875.

(2735 3—3) **E d y k t.**

Nr. 6998. C. k. Sąd obwodowy w Tarnopolu oznajmia niniejszem, iż Aleksander Nałęcz Kęszycki wytoczył pod dniem 18. Czerwca 1875 l. 6998 pozew przeciw Wiktorowi hr. Duninowi Łabędzkiemu o zmazanie zaintabulowanego w stanie biernym dóbr Dźwinogród z przyl. ut. Dom. 260, pag. 285, n. 115 on. prawa zastawu dla sumy 301 zł. 12 ct. wal. wied. z pn. że termin do rozprawy na dzień 19. Sierpnia 1875 o godzinie 10 przed południem wyznaczony został.

Gdy miejsce pobytu pozwanego nie jest wiadomem zatem Sąd ustanowił kuratorem dla niego adw. Dra Axelrada z zastępstwem adw. Dra Mantla doręczając pierwszemu uchwałę na pozew ten wydaną.

Wzywa się zatem pozwanego Wiktora hr. Dunin Łabędzkiego, aby wspomnianemu kuratorowi udzielił swoje środki obrony lub też do Sądu sam się zgłosił albo innego zastępcę prawnego podał, gdyż inaczej z za-

niedbania wyniknąć mogące skutki sam sobie przypisze.

Tarnopol dnia 28. Czerwca 1875.

(2739 3—3) **E d y k t.**

Nr. 2119. C. k. Sąd powiatowy w Uhnowie zawiadamia z miejsca pobytu niewiadomego Edwarda Deyman, iż przeciw niemu i Maryi Deyman, Michał Duży pozew na dniu 19. Maja 1875 wytoczył, na który termin do rozprawy na dzień 4. Sierpnia 1875 oznaczono.

Wzywa się Edwarda Deyman, aby na powyższym terminie albo sam stanął, lub środki obronne, postanowionemu kuratorowi Janowi Meixner udzielił, w przeciwnym razie możliwą szkodę sam sobie przypisze.

Uhnów 28. Czerwca 1875.

(2736 3—3) **E d y k t.**

L. 8542. C. k. Sąd obwodowy w Tarnopolu na zasadzie §. 62 l. 1 ord. konkursowej, zezwolił na otwarcie konkursu do majątku Arona Blauera, dzierżawcy dóbr w